

**PLANUL DE MANAGEMENT AL SITULUI ROSCI0249
TINOVUL ȘARU DORNEI**

CUPRINS

1.1. Scurtă descriere a Planului de management.....	7
1.2. Scurtă descriere a ariei naturale protejate.	7
1.3. Cadrul legal referitor la aria naturală protejată și la elaborarea Planului de management	9
1.4. Procesul de elaborare a Planului de management.....	10
1.5. Procedura de modificare și actualizare a Planului de management.....	11
1.6. Procedura de implementare a Planului de management	12
2.DESCRIEREA ARIEI NATURALE PROTEJATE.....	13
2.1. Informații generale.....	13
2.1.1. Localizarea ariei naturale protejate.....	13
2.1.2. Limitele ariei naturale protejate	13
2.1.3. Suprapuneri cu alte arii naturale protejate	13
2.2. Mediul abiotic	15
2.2.1. Geologie.....	15
2.2.2. Relief și geomorfologie.....	16
2.2.2.1. Unități de relief	16
2.2.2.2. Expoziția versanților	17
2.2.2.3. Pante.....	17
2.2.2.4. Procese geomorfologice.....	18
2.2.3. Hidrografie.....	18
2.2.4. Clima.....	19
2.2.5. Soluri.....	20
2.3. Mediul Biotic	20
2.3.1. Ecosisteme	20
2.3.2. Habitate în baza cărora a fost declarată aria naturală protejată	20
2.3.2.1. Habitate după clasificarea națională	21
2.3.3. Specii de floră și faună pentru care a fost declarată aria naturală protejată.....	22
2.3.3.1. Plante superioare.....	22
2.3.4. Alte specii de floră și faună relevante pentru aria naturală protejată.....	23
2.3.4.1 Plante superioare.....	23
2.4. Informații socio-economice și culturale.....	23

2.4.1. Comunitățile locale și factorii interesați	23
2.4.2. Utilizarea terenului.....	23
2.4.3. Situația juridică a terenurilor	24
2.4.4. Administratori, gestionari și utilizatori	24
2.4.5. Infrastructură și construcții	24
2.4.6. Peisajul.....	24
2.4.7. Obiective turistice	25
2.5. Activități cu potențial impact - presiuni și amenințări -	26
2.5.1. Lista activităților cu potențial impact	26
2.5.2. Lista presiunilor actuale cu impact la nivelul ariei naturale protejate	27
2.5.2.1. Lista impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciilor.....	27
2.5.2.2. Lista impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra habitatelor	27
2.5.2.3. Lista amenințărilor viitoare cu impact la nivelul ariei naturale protejate asupra speciilor ...	27
2.5.2.4. Lista amenințărilor viitoare cu impact la nivelul ariei naturale protejate asupra habitatelor	27
2.5.3. Evaluarea impacturilor asupra tipurilor de habitate.....	28
2.5.3.1. Evaluarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra tipurilor de habitate.....	28
2.5.3.2. Evaluarea impacturilor cauzate de amenințările viitoare asupra tipurilor de habitate	28
2.5.4. Evaluarea impacturilor asupra speciilor.....	29
3. EVALUAREA STĂRII DE CONSERVARE A SPECIILOR ȘI TIPURILOR DE HABITATE	30
3.1. Evaluarea stării de conservare a fiecărei specii de interes conservativ.	31
3.2. Evaluarea stării de conservare a fiecărui tip de habitat de interes conservativ.....	31
3.2.1 Evaluarea stării de conservare a tipului de habitat din punct de vedere al suprafeței acoperite de către tipul de habitat.....	32
3.2.2 Evaluarea stării de conservare a tipului de habitat din punct de vedere al structurii și funcțiilor specifice tipului de habitat	33
3.2.3 Evaluarea stării de conservare a tipului de habitat din punct de vedere al perspectivelor tipului de habitat în viitor	34
3.2.4 Evaluarea globală a stării de conservare a tipului de habitat	34
4. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PLANULUI DE MANAGEMENT	36
4.1. Scopul Planului de management pentru aria naturală protejată.	36
4.2. Obiective generale, măsuri generale, măsuri specifice/management și activități.....	36

4.2.1 OG: Conservarea și managementul biodiversității - al speciilor și habitatelor de interes conservativ	36
4.2.1.1. Obiectiv specific: Asigurarea conservării speciilor și habitatelor pentru care a fost declarat situl, în sensul menținerii stării de conservare favorabilă a acestora	36
4.2.1.1.1 MG: Măsurile de management propuse pentru menținerea habitatului prioritar 7110* Turbării active într-o stare de conservare favorabilă	37
4.2.1.1.2 MG: Măsurile de management propuse pentru menținerea habitatului prioritar 91D0* Turbării cu vegetație forestieră într-o stare de conservare favorabilă	38
4.2.2. OG: Inventarierea/evaluarea detaliată și monitoringul biodiversității	40
4.2.2.1. OS: Asigurarea bazei de informații/date referitoare la speciile și habitatele de interes conservativ - inclusiv starea de conservare a acestora - cu scopul de a oferi suportul necesar pentru managementul conservării biodiversității și evaluarea eficienței managementului	40
4.2.2.1.1 MG: Actualizarea inventarelor - evaluarea detaliată și monitorizarea stării de conservare - pentru speciile de interes conservativ	40
4.2.2.1.2 MG: Actualizarea inventarelor - evaluarea detaliată și monitorizarea stării de conservare - pentru habitatele de interes conservativ	40
4.2.3. OG: Administrarea și managementul efectiv al ariei naturale protejate și asigurarea durabilității managementului	41
4.2.3.1. OS: Asigurarea managementului eficient al sitului cu scopul menținerii stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor de interes conservativ	41
4.2.3.1.1 MG: Urmărirea respectării regulamentului și a prevederilor Planului de management	41
4.2.3.2. OS: Asigurarea finanțării/bugetului necesar pentru implementarea Planului de management	42
4.2.3.2.1 MG: Asigurarea finanțării	42
4.2.3.3 OS: Asigurarea logisticii necesare pentru implementarea Planului de management	43
4.2.3.3.1 MG: Asigurarea logisticii	43
4.2.3.4 OS: Dezvoltarea capacității personalului implicat în administrarea/managementul sitului – custode –	44
4.2.3.4.1 MG: Dezvoltarea capacității personalului	44

4.2.3.5 OS: Realizarea raportărilor necesare către autorități - Garda de Mediu, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Agenția Națională pentru Protecția Mediului și altele asemenea.....	44
4.2.3.5.1 MG: Realizare raportări	44
4.2.4 OG: Comunicare, educație ecologică și conștientizarea publicului.....	45
4.2.4.1. OS: Creșterea nivelului de conștientizare - îmbunătățirea cunoștințelor și schimbarea atitudinii și comportamentului - pentru grupurile interesate care au impact asupra conservării biodiversității	45
4.2.4.1.1 MG: Realizarea Strategiei și a Planului de acțiune privind conștientizarea publicului.....	45
4.2.4.1.2.MG: Implementarea Strategiei și a Planului de acțiune privind conștientizarea publicului	46
4.2.5 OG: Menținerea și promovarea activităților durabile de exploatare a resurselor naturale în zonele desemnate acestor activități și reducerea celor nedurabile.....	46
4.2.5.1 OS: Promovarea utilizării durabile a resurselor forestiere.....	46
4.2.5.1.1. MG: Promovarea utilizării durabile a resurselor forestiere	46
4.2.5.2 OS: Promovarea utilizării durabile a zonelor umede.....	47
4.2.5.2.1 MG: Promovarea utilizării durabile a zonelor umede.....	47
4.2.5.3 OS: Promovarea unei dezvoltări urbane durabile a localităților aflate pe teritoriul sau în vecinătatea sitului.....	47
4.2.5.3.1 MG: Promovarea unei dezvoltări urbane durabile a localităților.....	47
4.2.5.4: OS: Promovarea realizării și comercializării de produse tradiționale, etichetate cu sigla sitului	48
4.2.5.4.1 MG: Promovarea realizării și comercializării de produse tradiționale, etichetate cu sigla sitului.....	48
4.2.6 OG: Crearea de oportunități pentru desfășurarea unui turism durabil - prin intermediul valorilor naturale și culturale - cu scopul limitării impactului asupra mediului.....	48
4.2.6.1 OS: Implementarea Strategiei de management a vizitatorilor	48
4.2.6.1.1 MG: Implementarea Strategiei de management a vizitatorilor	48
5. PLANUL DE ACTIVITĂȚI.....	51
6.PLANUL DE MONITORIZARE A ACTIVITĂȚILOR.....	70
6.1 Raportări periodice.....	70
7.BIBLIOGRAFIE ȘI REFERINȚE.....	71

8. ANEXE.....	74
Anexa nr. 1 la Planul de management Harta localizării sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei	75
Anexa nr. 2 la Planul de management Harta limitelor ariei protejate	76
Anexa nr. 3 la Planul de management Harta suprapunerilor cu alte arii protejate	77
Anexa nr. 4 la Planul de management Harta geologică	78
Anexa nr. 5 la Planul de management Harta unităților de relief	79
Anexa nr. 6 la Planul de management Harta punctelor de cotă și curbelor de nivel	80
Anexa nr. 7 la Planul de management Harta treptelor hipsometrice	81
Anexa nr. 8 la Planul de management Harta expoziției versanților	82
Anexa nr. 9 la Planul de management Harta pantelor	83
Anexa nr. 10 la Planul de management Harta hidrografică	84
Anexa nr. 11 la Planul de management Harta climatică	85
Anexa nr. 12 la Planul de management Harta solurilor	86
Anexa nr. 13 la Planul de management Harta ecosistemelor	87
Anexa nr. 14 la Planul de management Harta distribuției habitatului 7110*	88
Anexa nr. 15 la Planul de management Harta distribuției habitatului 91D0*	89
Anexa nr. 16 la Planul de management Harta distribuției speciei curechi de munte - <i>Ligularia sibirica</i>	90
Anexa nr. 17 la Planul de management Harta Unităților Administrativ Teritoriale	91
Anexa nr. 18 la Planul de management Harta utilizării terenurilor	92
Anexa nr. 19 la Planul de management Harta regimului juridic al terenului	93
Anexa nr. 20 la Planul de management Harta infrastructurii rutiere și a căilor ferate	94
Anexa nr. 21 la Planul de management Hărțile presiunilor actuale asupra habitatelor	95
Anexa nr. 22 la Planul de management Hărțile amenințărilor viitoare asupra habitatelor	100
Anexa nr. 23 la Planul de management Formularul standard	104
Anexa nr. 24 la Planul de management Buget	107

1.INTRODUCERE

1.1. Scurtă descriere a Planului de management

Planul de management al sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei este documentul oficial cu rol de reglementare pentru custode și factorii responsabili: Instituția Prefectului, Agenția pentru Protecția Mediului Suceava, Garda Națională de Mediu – Comisariatul Suceava, Primăriile și Consiliile Locale Șaru Dornei și Panaci, școlile din zonele vecine sitului, organizațiile non-guvernamentale de mediu, agenții economici ori deținătorii de interese, proprietarii care administrează terenuri și alte bunuri și/sau care desfășoară activități în perimetrul și în vecinătatea sitului.

Planul de management reprezintă un instrument de lucru pentru custodele sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei și pentru toți factorii interesați pe o perioadă de 5 ani, din momentul aprobării acestuia.

În conformitate cu principiile moderne ale conservării naturii și ale dezvoltării durabile, Planul de management integrează interesele de conservare a biodiversității cu cele de dezvoltare socio-economică ale comunităților locale din zona sitului, ținând cont de caracteristicile tradiționale, culturale și spirituale specifice acestora, oferind o viziune pe termen lung asupra managementului conservativ al sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei.

1.2. Scurtă descriere a ariei naturale protejate.

Situl ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei este situat în sud-vestul județului Suceava, în raza administrativă a comunei Șaru Dornei, are o suprafață de 41 ha fiind administrat de Regia Națională a Pădurilor – Romsilva, prin Direcția Silvică Suceava, Ocolul Silvic Vatra Dornei. Situl a fost constituit inițial ca rezervație naturală prin Decizia Comitetului Executiv al Consiliului Popular Județean Suceava nr.492 din 1973 și prin Legea nr. 5/2000. Harta poziționării sitului este prezentată în Anexa nr. 1 la Planul de management.

Situl ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei a fost desemnat pentru conservarea speciei de interes comunitar curechi de munte - *Ligularia sibirica* și a habitatelor 7110*Turbării active și 91DO*Turbării cu vegetație forestieră.

Aria este dominată de mlaștini oligotrofe, biocenozele acestuia fiind puternic influențate de prezența mușchiului de turbă *Sphagnum* care se întinde peste suprafața mlaștinii. Pe alocuri din el se

înaltă zone bombate create din mușchi sau asociații cu alți mușchi – *Polytrichum*. Mușuroaiele din pătura de mușchi, ca și întreaga mlaștină, sunt populate de diferite specii de plante vasculare ierboase și lemnoase. Plantele lemnoase din zonele cu mușuroaie sunt merișorul - *Vaccinium vitis idaea*, afinul - *Vaccinium myrtillus* și răchițele - *Vaccinium oxycoccos*. Aceste specii nu sunt componente exclusive ale mușuroaielor de mușchi, ci ele se află și în restul păturii de *Sphagnum*. Speciile mușchiului de turbă găsite în mlaștinile oligotrofe sunt: *Sphagnum squarrosum*, *Sphagnum wulfianum*, *Sphagnum magellanicum*, *Sphagnum subsecundum*, *Sphagnum warnstorfii*, *Sphagnum centrale*, *Sphagnum contortum*, *Sphagnum fallax*, *Sphagnum flexuosum*, *Sphagnum girgensohnii*, *Sphagnum nemoreum*. Alte plante ierboase din mlaștinile oligotrofe sunt: pedicuța - *Lycopodium clavatum*, brădișorul - *Lycopodium inundatum*, ferigă - *Dryopteris cristata*, *Dryopteris carthusiana*, *Thelypteris palustris*, iarba albastră - *Molinia caerulea*, țepoșica - *Nardus stricta*, bumbăcarița - *Eriophorum gracile*, *Eriophorum latifolium*, *Eriophorum vaginatum*, *Eriophorum angustifolium*, păiuș - *Deschampsia caespitosa*, *Deschampsia flexuosa*, vițelar - *Anthoxanthum odoratum*, mâna Maicii Domnului sau limba cucului - *Orchis maculata*, sclipeți - *Potentilla erecta*, coacăză sau brăduț - *Bruckentalia spiculifolia*, nu-mă-uita - *Myosotis palustris*, ruin sau ochiul șarpelui - *Succisa pratensis*, rusuliță - *Hieracium auranticum*, rotungioară - *Homogyne alpina*, diferite specii de rogoz - *Carex canescens*, *Carex lepidocarpa*, *Carex rostrata*, *Carex oederi*, *Carex flava*, *Carex vulgaris*, rouă cerului - *Drosera intermedia*, *Drosera rotundifolia*, în stratul vegetal de sub copaci este un *sphagneto* dezvoltat sub forma mușuroaielor cu speciile: *Eriophoreto vaccinetum*, *Sphagnum* cu specii foarte puține dar reprezentat prin următoarele specii. *Sphfuscum warsntorfii*, *Sphfuscum*

Dintre fanerogame sunt menționate: *Erioforum vaginatum*, *Vaccinium oxycoccos*, *Andromeda polifolia*, acestea sunt cele mai obișnuite în porțiunea tipică a tinovului, participând la alcătuirea stratului muscinal. Mai puțin frecventă este *Drosera rotundifolia* și mult mai rare sunt *Polentila erecta*, *Hampe*, *Carex echinata*, iar mai rare *Carex pauciforma*, *Lighft*, *canescens*. În zonele umede se găsește *Scheuzeria palustris*.

În adânciturile din jurul mușuroaielor înierbate temporar sau constant acoperite cu apă, se întâlnește adesea mușchiul de turbă - *Sphagnum cuspidatum*, roua cerului - *Drosera obovata*, *Drosera intermedia*, bumbăcarița sau coada veveriței - *Eriophorum vaginatum*, diferite specii de rogoz - *Carex canescens*, *Carex magellanica*, *Carex limosa*, *Carex rostrata*, *Scheuchzeria palustris*, coada zmeului - *Calla palustris* și chiar trifoiștea - *Menyanthes trifoliata*. Multe din aceste specii se găsesc și pe marginea bălților existente pe suprafața mlaștinii.

Plantele lemnoase din mlaștina oligotrofă sunt grupate sub formă de tufe și copaci. Frecvență mare au speciile de pin - *Pinus sylvestris* var. *turfosa*, mesteacăn pufos - *Betula pubescens*, mesteacăn - *Betula verrucosa*, spre margine a mlaștinii, mestecănaș sau mesteacăn pitic - *Betula humilis*, mesteacăn târător sau mesteacăn pitic - *Betula nana*, anin alb - *Alnus incana*, ienupăr pitic - *Juniperus sibirica*, ienupăr - *Juniperus communis*, iova - *Salix pentandra*, molid - *Picea abies* - .

1.3. Cadrul legal referitor la aria naturală protejată și la elaborarea Planului de management

1. Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, modificat și completat prin Ordinului ministrului mediului și pădurilor nr. 2387/2011;
2. Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar;
3. Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 1052/2014 privind aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate;
4. Ordinul ministrului mediului nr. 979/2009 privind introducerea de specii alohtone, intervențiile asupra speciilor invazive, precum și reintroducerea speciilor indigene prevăzute în anexele nr. 4A și 4B la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificările și completările ulterioare;
5. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completată prin Legea nr. 73/2015, cu modificările și completările ulterioare;
6. Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 207/2006 privind aprobarea conținutului Formularului Standard Natura 2000 și a manualului de completare al acestuia;
7. Directiva Consiliul Uniunii Europene 105/EC/2006 de adaptare a Directivelor 79/409/EEC, 92/43/EEC, 97/68/EC, 2001/80/EC și 2001/81/EC în domeniul mediului, ca urmare a aderării Bulgariei și a României;
8. Hotărârea Guvernului nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;

9. Hotărârea Guvernului nr. 2151/2004 privind instituirea regimului de arie protejată pentru noi zone;
10. Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III a - zone protejate;
11. Directiva Consiliului Uniunii Europene 97/62/EC/1997 adaptarea la progresul tehnic și științific a Directivei 92/43/EEC privind conservarea habitatelor naturale și a faunei și florei sălbatice;
12. Directiva Consiliului Europei 92/43/EEC/1992 privind conservarea habitatelor naturale și a faunei și florei sălbatice;
13. Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul cu modificările și completările ulterioare;
14. Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
15. Ordonanța nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
16. Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative republicată, cu modificările și completările ulterioare;
17. Decizia Comitetului Executiv al Consiliului Popular Județean Suceava nr. 492/1973.

1.4. Procesul de elaborare a Planului de management

Planul de management al sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei este realizat conform prevederilor legale din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată prin Legea 49/2011 cu modificările și completările ulterioare. Având în vedere faptul că situl ROSCI0249 este de Importanță Comunitară, făcând parte din Rețeaua Natura 2000, este necesar ca cerințele Directivei Consiliului Europei 92/43/EEC să fie integrate în Planul de management. Acesta reglementează și planifică acțiunile necesare pentru menținerea sau reconstrucția stării favorabile de conservare a habitatelor naturale și speciilor de floră și faună sălbatică de interes comunitar și național menționate în Formularul Standard.

În vederea elaborării Planului de management propriu-zis au fost parcurse mai multe etape, vizând evaluarea detaliată a biodiversității, evaluarea impactului antropic asupra ariei protejate, stabilirea măsurilor de conservare și modalitățile de implicare a factorilor interesați și a comunităților locale, precum și parcurgerea procedurii de evaluare de mediu conform legislației în vigoare. În

scopul evaluării detaliate a biodiversității au fost efectuate atât activități de laborator cât și de teren, efectuându-se deplasări pe teritoriul sitului în perioada octombrie 2013 - iulie 2014.

Au fost culese informații relevante în vederea descrierii datelor abiotice aferente sitului, precum și a ecosistemelor prezente în sit. Au fost evaluate calitativ și cantitativ habitatele precum și speciile de interes comunitar/prioritar pe baza cărora a fost desemnat situl Natura 2000, înregistrându-se dacă a fost cazul și prezența altor habitate/specii de interes comunitar care nu apar listate în formularul standard. S-a evaluat pe teren și starea de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar din situl Natura 2000 ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei. Aceste activități au permis identificarea și localizarea pe teren, precum și cartarea GIS ulterioară, în laborator, a factorilor abiotici, a tipurilor de ecosisteme, a tipurilor de habitate și a speciilor de animale de interes comunitar pentru care a fost declarat situl, a stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar, hărțile respective constituind parte integrantă a Planului de management.

Pentru evaluarea impactului antropic asupra ariei protejate s-au efectuat observații detaliate pe teren, vizând identificarea și inventarierea surselor de impact, localizarea și intensitatea manifestării acestora, precum și estimarea modului de afectare a habitatelor sau/și speciilor vizate, dar și ierarhizarea acestor surse în funcție de intensitatea lor. În scopul stabilirii măsurilor de conservare necesare pentru menținerea habitatelor și speciilor de interes comunitar din cadrul sitului au fost analizate amenințările actuale și cele potențiale identificate pentru fiecare tip de habitat, respectiv specie de interes comunitar existente în situl Natura 2000. Măsurile de conservare sunt stabilite în mod realist, atât ca amploare a acțiunilor cât și din punct de vedere al intervalelor de timp necesare.

1.5. Procedura de modificare și actualizare a Planului de management

Planul de management se aprobă de către Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor. Revizuirea Planului de management se va face la 5 ani de la aprobarea lui. În cazul în care se impun schimbări în Planul de management al sitului, competența aprobării acestora revine:

- Autorității publice centrale pentru protecția mediului, cu avizul Academiei Române - Comisia pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii, dacă se impun modificări la nivel de obiective și/sau acțiuni, sau la nivelul Regulamentului de organizare și funcționare;
- Custodele sitului, dacă modificările ce se au în vedere sunt la nivelul planului de lucru anual.

Monitorizarea, evaluarea și actualizarea Planului de management se poate face, prin următoarele structuri decizionale și consultative:

- Custodele sitului;
- Factorii interesați - reprezentanți ai comunității locale și ai diverselor instituții, organizații și grupuri interesate.

Custodele sitului poartă responsabilitatea legală și financiară a administrării sitului, prin urmare, va adopta deciziile finale cu privire la modificarea/actualizarea Planului de management.

1.6. Procedura de implementare a Planului de management

Responsabilitatea implementării Planului de management revine custodelui.

Pentru activități de cercetare, studii de specialitate, custodele va folosi echipa proprie dar poate și contracta firme/persoane specializate.

Pentru activitățile de gospodărire a sitului, custodele va desemna responsabili de activitate din cadrul personalului disponibil și va lucra, acolo unde este cazul, în colaborare cu organizații neguvernamentale specializate, servicii publice sau voluntari, pe bază de contracte de colaborare sau de voluntariat.

Activitățile care intră în responsabilitatea altor instituții/organizații vor fi supravegheate de către custode pentru a se asigura că acestea se încadrează în prevederile Planului de management și nu contravin obiectivelor sitului. În aceste cazuri, custodele are rol important în stabilirea unor relații de colaborare cu instituțiile/organizațiile respective și în definirea modului în care acestea își organizează activitățile pentru a diminua orice impact negativ asupra sitului.

2.DESCRIEREA ARIEI NATURALE PROTEJATE

2.1. Informații generale

2.1.1. Localizarea ariei naturale protejate

Situl ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei se află în extremitatea sud-vestică a județului Suceava, fiind situat înainte de intrarea în localitatea Neagra Șarului, în apropiere de șoseaua ce duce la Gura Haitii, drumul județean 174 F. Coordonatele punctului central al ariei protejate, în sistem Stereo 1970 sunt: 527.077 m longitudine estică și 639.804 m latitudine nordică.

Harta localizării sitului este prezentată în Anexa nr. 1 la Planul de management.

2.1.2. Limitele ariei naturale protejate

Limitele sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei se suprapun peste limitele amenajistice care conturează parcela silvică 44 astfel: din borna 237 apoi 238, 239, 240, 241, 242 și înapoi la borna 237. Harta limitelor sitului sunt prezentate în Anexa nr. 2 la Planul de management.

2.1.3. Suprapuneri cu alte arii naturale protejate

Situl ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei se suprapune aproape în totalitate peste Rezervația Naturală Tinovul Șaru Dornei, declarată prin:

- Decizia Comitetului Executiv al Consiliului Popular Județean Suceava nr. 492/1973 - se constituie Rezervația Naturală Tinovul Șaru Dornei cu suprafața de 35 ha.
- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III a - zone protejate menționează la anexa 1 poziția 2717 Rezervația Naturală Tinovul Șaru Dornei cu suprafața de 36 ha.

Lista cuprinzând suprapunerile cu alte arii naturale protejate

Tabelul nr. 1

Nr. crt.	Arie cu care se suprapune						Tip supra-punere	Suprafață totală suprapusă [ha]	Observații
	Cod	Denumire	Tip	Categorie	Tip responsabil	Denumire responsabil			
1	2717	Rezervația Naturală Tinovul Șaru Dornei	Rezervație Naturală	IV	Custode	Regia Națională a Pădurilor - Romsilva, Direcția Silvică Suceava	Parțial	32	Limitele rezervației naturale se recomandă a fi ajustate după limitele Sitului de Importanță Comunitară

-
- Harta suprapunerilor cu alte arii naturale protejate este prezentată în Anexa nr. 3 la Planul de management.

2.2. Mediul abiotic

2.2.1. Geologie

Situl ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei s-a format pe depozitele aluviale andezitice ale terasei de 5-7 m a râului Neagra Șarului, în apropierea confluenței cu pârâul Mare. În baza orizontului inferior de turbă apare un orizont de argilă plastică impermeabilizată printr-un nivel hidrostatic ridicat.

Depresiunea Dornelor, în extremitatea sudică a căreia se regăsește situl ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei, este situată în sectorul nordic al Carpaților Orientali. Este o depresiune tectono-erozivă drenată de Bistrița cu afluenții săi Dorna și Neagra Șarului. Relieful este sculptat în formațiuni sedimentare pliocene și vulcanice, iar zona se încadrează sistemului depresionar subvulcanic intern, cu amprentă proprie de groapa tectonică provenită prin prăbușire. Evoluția s-a produs pe aripa vestică a cristalinelui - Masivele Suhard, Giupalău și Bistriței, căzut anterior fazelor de erupții vulcanice. Ulterior ridicarea craterului Călimanilor a "astupat zona de sud și râurile care se adunau în aria joasă de la Vatra Dornei au format un lac care a dăinuit multă vreme". Apele lacului s-au angajat spre est în aval la erodarea și traversarea a ceea ce este astăzi cunoscut sub numele de Cheile de la Zugreni, concomitent cu mișcările orogenetice care tindeau să ridice munții din jur. Cadrul morfologic general cu tendințe de evoluție spre liniile actuale era deja creat din sarmațian. De atunci și până acum aria depresionară s-a extins. Apele minerale sunt strâns legate de activitatea postvulcanică, zăcămintele prezentând o dispunere generală de la nord-vest spre sud-est pe un aliniament ce se suprapune peste arealul de dizlocare ce a înlesnit apariția Munților Călimani. Dinamica ascendentă a CO₂ este facilitată de sistemul de fisuri tectonice din fundamentul cristalin, gazul dizolvându-se în stratele acvifere freatice ale depozitelor aluvionare ce formează terasele medii și superioare ale versanților de pe dreapta Râului Dorna. Țara Dornelor prezintă 2 zone cu predispoziție diferențiată la eroziune :

- zona șisturilor cristaline și a rocilor eruptive – caracterizată prin existența unui substrat litologic constituit din roci dure masive și impermeabile, cu eroziune redusă în suprafață și adâncime și cu un relief dominat de versanți cu pante de 20-45°. Procentul de suprafață acoperit de păduri fiind ridicat eroziunea este astfel frânată suplimentar.
- zona sedimentară – care prezintă un substrat alcătuit din roci friabile detritice, permeabile și intens afectate de factorii erozivi în suprafață și adâncime, cu un relief cu pante între 10-20° și cu fragmentare puternică. Procentul de suprafață acoperit de păduri este redus,

lipsind astfel mecanismul frenator suplimentar al erodării, repartizarea și utilizarea nerațională a pășunilor favorizând degradarea terenurilor și eroziunea accentuată.

Harta geologică este prezentată în Anexa nr. 4 la Planul de management.

2.2.2. Relief și geomorfologie

2.2.2.1. Unități de relief

Altitudinea minimă în cadrul sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei este 893 m, iar altitudine maximă este de 910 m.

Unități majore de relief și procentul de ocupare

Tabelul nr. 2

Nr. crt.	Unitatea majoră de relief	Procent ocupare
1	Depresiune	100%

Unități de relief și procentul de ocupare

Tabelul nr. 3

Nr. crt.	Unitatea de relief	Procent ocupare
1	Depresiunea Șaru Dornei	100%

Trepte hipsometrice și procentul de ocupare

Tabelul nr. 4

Nr. crt.	Intervale hipsometrice - m	Ponderea treptelor altitudinale
	-	
1	890-900	34 %
2	900-910	66 %

Depresiunea Dornelor își definește profilul prin anumite particularități generate de condițiile fizice în primul rând, fiind delimitată spre sud-est de rama Munților Bistriței , la nord-est de Masivul Giupalău , la sud de peretele Călimanului și la nord de Munții Suhard , iar spre vest de Munții Bârgăului.

Perspectiva asupra întregii zone arată un relief vălurit cu o altitudine medie de 800 m. Prezintă o treaptă mai înaltă de tip colinar cu altitudini între 800 - 1000 m situată la contactul cu

zona montană împădurită și, o treaptă inferioară formată din terase și lunci de-a lungul bazinelor râurilor .

În limitele actuale are o suprafața de peste 1000 km² și se dezvoltă în principal de-a lungul apelor ce vin dinspre Bârgău și Călimani, respectiv Dorna la nord și Neagra Șarului la sud, pentru ca ulterior spre est să se restrângă treptat de-a lungul Bistriței. În lungul acesteia se extinde pe circa 20 km de la ArgSTRU prin Vatra Dornei până la intrarea în Cheile Zugreni, formate între Masivul Giupalău și Masivul Pietrosul Bistriței. Are un profil asimetric accentuat și de dezvoltarea considerabilă a teraselor de pe dreapta Bistriței , îngustându-se la est spre Cheile Zugrenilor și deschizându-se larg spre vest. Așadar are o formă lobată, compartimentele mai joase ale acesteia fiind drenate de principalele râuri afluențe ale Bistriței - Dorna, Neagra Șarului și afluenții acestora - și fiind separate de culmi mai înalte ce reprezintă în cea mai mare parte prelungiri ale creștelor principale ale Masivului Călimani. Acest fapt determină separarea geografică a depresiunii în:

- Compartimentul Șarului sau Depresiunea Șaru Dornei – aferentă comunelor Șaru Dornei și Panaci, ușor izolată în raport cu Municipiul Vatra Dornei – centrul urban ce polarizează întreaga zonă
- Compartimentul aferent Râului Dorna – ce corespunde din punct de vedere administrativ comunelor Dorna Candrenilor, Coșna și Poiana Stampei.
- Compartimentul aferent Râului Bistrița.

Harta unităților de relief este prezentată în Anexa nr. 5 la Planul de management iar, punctele de cota și curbe de nivel sunt prezentate în Anexa nr. 6 la Planul de management. Harta hipsometrică este prezentată în Anexa nr. 7 la Planul de management.

2.2.2.2. Expoziția versanților

Ponderea expoziției versanților

Tabelul nr. 5

Nr. crt.	Expoziția	Procent ocupare
1	Zonă relativ plată	100%

Harta expoziției versanților este prezentată în Anexa nr. 8 la Planul de management

2.2.2.3. Pante

Intervale pantă

Tabelul nr. 6

Nr. crt.	Intervale de pantă	Procent ocupare
1	< 1	47,1 %
2	>1 - 2	39,8 %

Harta Pantelor este prezentată în Anexa nr. 9 la Planul de management.

2.2.2.4. Procese geomorfologice

Valea Neagra s-a impus semnificativ în Depresiunea Șaru Dornei, contribuind la modelarea acesteia. În cadrul sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei principalele geomorfologice sunt reduse, zona fiind într-un stadiu de relativ climax. Se remarcă totuși o ușoară eroziunea fluviatil-lacustră, cu mici zone de acumulare de aluviuni fine. Situl ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei este situat în Depresiunea Șaru Dornei – componenta estică a sistemului Depresiunii Dornelor, mai exact în vatra compartimentului geomorfologic Șaru în subunitatea câmpiei aluviale Șeștina. Câmpia aluvială netedă Șeștina corespunde zonei desfășurată între văile Runcului – Călimănel - Neagra Șarului și închisă de Dealul Magan - Fața Șarului, fiind situată la nivelul treptelor joase ale vetrei compartimentului.

2.2.3. Hidrografie

Harta hidrografică este prezentată în Anexa nr. 10 la Planul de management.

Lista bazinelor hidrografice ierarhizată și ponderea lor **Tabelul 7**

Nr. crt.	Nume bazin	Cod bazin	Ordin bazin	Suprafață totală bazin	Suprafață bazin în Situl ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei	Pondere din Situl ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei
1	Neagra	XII.1.53.17	2	14319 ha	41 ha	100 %

Situl ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei se află în zona de confluență a râului Neagra cu pârâul Mare. Râul Neagra Șarului își adună apele de pe flancul nordic al Călimanului, din interiorul calderii vulcanice, pe care a ferestruit-o adânc. Izvorăște de sub Voievodeasa și Bradul Ciont, de la înălțimea de 1700 m. Râul are un bazin foarte ramificat, cu mulți afluenți ai căror ape se rostogolesc înspumate peste repezișuri și cascade – Duruitoarea de pe Băuca – Băucuța și

cascada Rețițișului, cele ale pâraielor Stanei, Dumitrelului. Văile sunt înguste și adânci, fiind străjuite de versanți abrupti.

Neagra Șarului primește numeroși afluenți care izvorăsc de sub vârfurile cele mai înalte ce jalonează marele crater al Călimanului – Rețițiș, Pietricelul, Dumitrelul, Tarnița, Paltinul, Harlea, Băuca, pâraul Țiganului și mai ales, pâraul Haitii cu ape mai bogate, care-și înfrățește undele cu cele ale Negrii Șarului în satul Gura Haitii. Neagra rătăcește apoi prin Depresiunea Șarului și adună pâraiele ce vin de pe versanți, rostogolindu-și apele pentru a duce Bistriței Aurii prinosul de unde, în apropiere de Vatra Dornei.

Apele de pe frontul nord-estic al masivului sunt colectate de Călimănel, afluent al râului Neagra Șarului, care marchează contactul dintre eruptivul Călimanului și munții cristalini al Bistriței.

2.2.4. Clima

Așezarea geografică și relieful sunt principalele elemente care influențează în mod direct asupra climatului. Depresiunea Șaru Dornei are un climat montan cu temperaturi medii anuale de 5,1 grade C, amplitudini termice de 21,5 grade C între lunile ianuarie - cu o medie de 7,2 grade C- și iulie -15,8 grade C, un număr mediu anual de 107 zile cu inversiuni termice și o pondere a zilelor cu calm atmosferic de 68,8 %, cu o valoare medie multianuală a vitezei vânturilor de 2,2 m/s, cantități medii anuale de precipitații de 657,4 mm și o valoare medie multianuală a presiunii atmosferice de 924 mb. Numărul mediu de 105 zile cu strat de zăpadă și grosimea medie a acestuia de 110 cm precum și prezența unor versanți cu expoziție nordică și pante mari au favorizat practicarea sporturilor de iarnă.

Prin poziția geografică și matematică, zona aparține sectorului cu climă continentală moderată, supusă adeseori advecției aerului polar maritim, cu o activitate frontală frecventă. Iarna predomină invaziile de aer de natură polar-maritimă sau maritimă-arctică din nord-vest, iar vara cele de aer cald, temperat-maritim, din sud-vest. Datorită influenței cu precădere vestice, amplitudinile termice diurne și anuale sunt mai mici decât cele din partea estică a țării, situate la același latitudine. Prezența culoarelor depresionare și a depresiunilor condiționează apariția unor anomalii, în sensul manifestării inversiunilor termice.

Teritoriul ariei protejate se înscrie în ținutul climatic de depresiune montană în care se individualizează topoclimatele de depresiune și vale. Trăsăturile principale se desprind prin situarea între izotermele 0°C și 8°C și izohietele de 600 și 1400 mm/an. Clima este montană răcoroasă, cu temperaturi medii ale lunii ianuarie sub -6°C, iar vara ale lunii iunie sub 14°C, umiditatea relativă a aerului fiind de 80%, cantitatea medie de precipitații are valori de peste 600

mm. Gerurile târzii și timpurii sunt destul de frecvente. Stratul de zăpadă se menține pe o durată mai mare de 100 zile. Harta temperaturilor și a precipitațiilor medii multianuale este prezentată în cadrul Anexei nr. 11 la Planul de management – Harta Climatică.

2.2.5. Soluri

În situl ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei predomină solurile hidromorfe, tipul de sol gleic cu subtipurile tipic și turbos se mai întâlnesc histosoluri cu tipul de sol turbos tipic și cambisoluri cu tipul de sol brun acid. Hartă solurilor prezentată în cadrul Anexei nr. 12 la Planul de management.

2.3. Mediul Biotic

2.3.1. Ecosisteme

Harta ecosistemelor este prezentată în Anexa nr. 13 la Planul de management.

2.3.2. Habitate în baza cărora a fost declarată aria naturală protejată

Habitatele Natura 2000 citate în formularul standard al sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei sunt:

- ✓ 7110* Tinoave bombate active;
- ✓ 91D0* Turbării cu vegetație forestieră.

În cadrul sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei au fost identificate următoarele tipuri de habitate:

a. 7110* Tinoave bombate active: Acest tip de habitat cuprinde vegetația mlaștinilor oligotrofe, foarte sărace în nutrienți minerali, provenite în principal din apele de precipitații, cu o reacție puternic acidă - PH 3,5-4,5, formate predominant din specii acidofile de *Cyperaceae*, *Ericaceae* și *Sphagnaceae* oligotrofe.

Asociațiile vegetale caracteristice acestui habitat sunt: *Sphagnetum magellanici*, *Eriophoro vaginati - Sphagnetum*, *Eriophoro vaginati - Sphagnetum recurvi*, *Eriophoro-Sphagnetum*, *Eriophoro vaginati-Betuletum nanae*.

Speciile de plante caracteristice din acest habitat sunt: *Andromeda polifolia*, *Carex pauciflora*, *Drosera rotundifolia*, *Empetrum nigrum*, *Eriophorum vaginatum*, *Oxycoccus microcarpus*, *Oxycoccus palustris*, *Sphagnum magellanicum*, *Sphagnum fuscum*, *Sphagnum rubellum*, *Sphagnum fallax*, *Sphagnum capillifolium*, *Sphagnum girgensohnii*, *Polytrichum strictum*, *Pohlia sphagnicola*.

La nivelul ariei naturale protejate habitatul a fost regăsit într-un singur poligon, pe o suprafață relativ redusă, în partea de nord-vest a sitului, suprafața fiind de 0,99 ha - vezi harta Anexa nr. 14 la Planul de management.

b. 91D0* Turbării cu vegetație forestieră: Turbăriile cu conifere și specii de foioase sunt specifice substraturilor umede, turboase cu nivelul apei în permanență ridicat și adesea mai înalt decât nivelul apei din împrejurimi. Apa este întotdeauna foarte săracă în substanțe nutritive - tinoave și mlaștini acide. Aceste comunități sunt în general dominate de mesteacăn pufos -*Betula alba ssp. glutinosa*=*Betula pubescens*, crusân -*Frangula alnus*, pin silvestru -*Pinus sylvestris*, molid -*Picea abies*- împreună cu specii specifice pentru turbării, sau mai general pentru stațiuni oligotrofe, cum sunt afinul *Vaccinium spp.*, *Sphagnum spp.*, *Carex spp.*

Asociațiile vegetale caracteristice acestui habitat sunt: *Pino mugii - Sphagnetum, Vaccinio - Pinetum mugii sphagnetosum, Sphagno - Piceetum, Vaccinio - Betuletum pubescentis.*

Speciile de plante caracteristice din acest habitat sunt: *Agrostis canina, Betula alba ssp. glutinosa, Carex -canescens-* curta, *Carex echinata, Carex nigra, Carex rostrata, Frangula alnus, Juncus acutiflorus, Molinia coerulea, Trientalis europaea* - rară în România, *Picea abies, Pinus sylvestris, Sphagnum spp., Vaccinium oxycoccus, Vaccinium uliginosum, Viola palustris, Hylocomium splendens, Rhytidiadelphus triquetrus.*

La nivelul ariei naturale protejate habitatul ocupă aproape integral suprafața Sitului de importanță comunitară, respectiv 39,42 ha - vezi harta Anexa nr. 15 la Planul de management.

2.3.2.1. Habitate după clasificarea națională

Conform Doniță N., et al., în 2005, habitatelor Natura 2000 de interes comunitar prezentate mai sus, le corespund următoarele habitate, după clasificarea națională:

- a. Habitatului 7110* Turbării bombate active îi corespunde:
 - R5101 Turbării sud-est carpatice, mezo oligotrofe, acide cu *Eriophorum vaginatum* și *Sphagnum recurvum*
- b. Habitatului 91D0* Turbării cu vegetație forestieră îi corespund:
 - R4210 Păduri sud-est carpatice de molid cu *Sphagnum sp.*
 - R4412 Rariști sud-est carpatice de molid -*Picea abies*- și/sau pin silvestru -*Pinus sylvestris*- de tinoave.

2.3.3. Specii de floră și faună pentru care a fost declarată aria naturală protejată

2.3.3.1. Plante superioare

Curechiul de munte -*Ligularia sibirica* - Gălbenele, Curechi de munte -Flora R.P.R., 1964: Rizom scurt și gros, cu rădăcini laterale lungi, fasciculate, cărnoase, foarte abundente, la partea superioară cu resturile fibroase ale pețiolilor din anii precedenți. Tulpină viguroasă dreaptă, erectă, înaltă de 50-120 -150- cm, cilindrică, striată, frunzoasă, glabrescentă sau de obicei aspru păroasă. Frunzele bazale și tulpinale inferioare foarte lung pețiolate, triunghiular ovate sau reniforme, cu lățimea și lungimea laminei aproape egale, la vârf obtuze, la bază adânc cordate - aproape până la jumătatea laminei - cu lobii bazali foarte divergenți, subhastați, rotunjiți sau unghiulari, pe margini accentuat dințate. Frunze mijlocii asemănătoare, scurt pețiolate, cu vagină largă, prelungită, cele superioare reduse la o vagină mai mult sau mai puțin membranacee. Antelă lungă, erectă, formează un racem simplu - foarte rar 1-2 ramuri poartă raceme secundare scurte - cu axa adeseori brună purpurie, muchiată, glandulos păroasă. Antodiile înainte de înflorire erecte, după înflorire devin nutante, cu pedunculii încârligați. Antodiile înflorite au diametru de 3-4 cm, peduncul lung aproape cât involucrul, cu bracteole mai lungi decât pedunculii. Involucru cilindric campanulat lung de 9-12 mm, glabru, la bază cu 2 scvame liniare, lungi cât involucrul. Foliiole involucrale verzi sau brune roșiatice, la bază uniseriate. Spre vârf foliolele devin altern membranos lățite. Flori radiare femeiești, galbene, cu ligula lungă de 15-16 mm și lată de 3-5 mm, la vârf rotunjită cu 3 dințișori. Flori centrale hermafrodite lungi cât involucrul, cu corolă infundibuliformă, atenuată într-un tub subțire, antere cilindrice, lung exerte și stigmat pe întreaga sa latură internă pubescent. Achene glabre, cilindrice, lungi de cca 6 mm. Papus alb-gălbui, puțin mai lung decât achena, cu radiile foarte scurt dințate. Înfloreste în lunile iulie-august -Flora R.P.R., 1964.

La nivelul Sitului Natura 2000 ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei prezența speciei *Ligularia sibirica* este incertă. Aceasta a fost însă identificată într-o suprafață adiacentă sitului, într-un fragment de habitat fără corespondență Natura 2000 -5411 Mlaștini sud-est carpatice, eumezotrofe cu *Crex nigra* ssp. *nigra*, *Juncus glaucus* și *Juncus effusus*, *Agrostis stolonifera* și *Deschampsia caespitosa*. A se vedea harta Anexa nr. 16 la Planul de management.

2.3.4. Alte specii de floră și faună relevante pentru aria naturală protejată

2.3.4.1 Plante superioare

Speciile de floră relevante și observate în aria naturală protejată sunt: *Andromeda polifolia* - Ruginare, *Vaccinium oxycoccus* - răchițele, *Drosera rotundifolia* - roua cerului, *Pinus sylvestris* - pin silvestru.

2.4. Informații socio-economice și culturale

2.4.1. Comunitățile locale și factorii interesați

În conformitate cu Anexa nr. 1 la Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2387/2011, situl de importanță comunitară ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei se întinde pe teritoriul unității administrativ teritorial al comunei Șaru Dornei din județul Suceava, reprezentând 0,31% din UAT.

Caracterizarea Unităților Administrativ Teritoriale

Tabel nr. 8

Comuna/criteriu descriptiv	Șaru Dornei
Obiective monument	-
Activități economice principale	creșterea animalelor, exploatarea și prelucrarea lemnului, procesarea laptelui și turismul

Harta Unităților Administrativ Teritoriale este prezentată în Anexa nr. 17 la Planul de management.

Factori interesați se găsesc menționați în Planul de activități, parte componentă a prezentului plan de management.

2.4.2. Utilizarea terenului

Pe teritoriul sitului au fost identificate următoarele tipurile de utilizări ale terenului:

- Fâneată – 2,14 ha – 5,21% din suprafața sitului;
- Pădure – 38,86 ha – 94,79% din suprafața sitului.

Harta utilizării terenului este prezentată în Anexa nr. 18 la Planul de management.

2.4.3. Situația juridică a terenurilor

În cadrul sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei, regimul juridic al terenurilor este reprezentat în proporție de 94,8 % de domeniul public al statului -DS, prin terenuri administrate de Ocolul Silvic Vatra Dornei - fond forestier și 5,2 % în proprietatea Primăriei Panaci - fânețe. Harta juridica a terenurilor este prezentata în Anexa nr. 19 la Planul de management.

2.4.4. Administratori, gestionari și utilizatori

Administratori, gestionari și utilizatori

Tabelul nr. 9

Nr. crt.	Proprietar	Exploatantul terenului sau gestionarul	Statutul proprietarului	Categoria de folosință	Aria -ha-	Activitatea desfășurată pe teren
1	Statul Român	Direcția Silvică Suceava, Ocolul Silvic Vatra Dornei	Proprietate de stat	PD	38,9	Silvicultură
2	Primăria Panaci	Primăria Panaci	Administrație publică locală	F	2,1	Agricultură

2.4.5. Infrastructură și construcții

Harta infrastructurii rutiere și căilor ferate este prezentată în Anexa nr. 20 la Planul de management

2.4.6. Peisajul

Peisajul sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei este de un pitoresc aparte, caracteristic Țării Dornelor, cu valea Neagra ca ax central, încadrată pe o lungime semnificativă de pădurile galerii de arin, cu versanți domoli împăduriți cu păduri de conifere, dar și cu abrupturi stâncoase cu o biodiversitate remarcabilă. Valoarea deosebită a peisajului este conferită de asemenea de

structura și textura localităților, dispuse în lungul căilor de comunicații și a principalelor văi, cu case risipite, încadrate de curți și grădini extinse, în care domină pajiști valoroase sub aspect floristic.

2.4.7. Obiective turistice

Situată într-o zonă plină de istorie și legendă, la trecătoarea dintre Ardeal și Bucovina, comuna Șaru Dornei reprezintă una dintre cele mai pitorești localități din țară. Sătenii sunt considerați deosebiți față de locuitorii de la șes, atât prin obiceiurile lor, cât și prin modul în care se prezintă, aspecte datorate timpurilor legendare și eroice din trecut.

Tirolul românesc așa cum mai este denumită minidepresiunea Șarul Dornei, datorită climatului său dar și pentru ospitalitatea de care dau dovada locuitorii săi, are multiple posibilități de turism.

Comuna este străbătută de la est la vest pe o distanță de 30 km de șoseaua asfaltată Vatra Dornei - Exploatarea minieră Călimani, care trece prin aproape toate satele aparținătoare Comunei Șaru Dornei. Din acest ax principal se ramifica drumuri ce urcă prin sate, spre versanții munților care străjuiesc liniștea acestor locuri încărcate de istorie.

Rezervația Științifică Jnepeniș cu *Pinus Cembra*

Rezervația se întinde pe o suprafață de 384,2 ha și cuprinde pădurile și jnepenișurile situate la izvorul pâraului Neagra Șarului, înspre vârful Răchitiș, având ca limite: la vest șaua ce duce spre vârful Pietricelul, spre sud creasta Răchitiș, spre est arboretul de limita al amestecului molid - zâmburu iar spre nord o linie marcată ce atinge șoseaua care urcă la fosta mina din Călimani.

În afară de peisaj, rezervația prezintă o deosebită importanță științifică prin aceea că aici se găsește un arboret natural în amestec intim de molid și zâmburu, unic în țară și foarte rar în Europa. Aici zâmburul are trunchiuri foarte bine conformate. În zona jnepenișului, zâmburul prezintă înfurcări datorită intemperiilor - vânturi puternice, ploi abundente, ninsori masive, geruri-specifice limitei altitudinale de vegetație. Interesantă în acest perimetru este și prezența arinului care fixează bine solul precum și prezența scorușului ce vegetează bine chiar până la cota 1880m.

Un fapt demn de remarcat este arbustul ocrotit ce apare frecvent în jnepenișuri sau pe soluri de natura vulcanică : smândarul - *Rhododendron kotskyi* - care colorează în roșu aprins covorul vegetal.

Rezervația Naturală 12 Apostoli

Creasta care formează cumpăna apelor dintre bazinele pâraielor Neagra Șarului respectiv Poiana Negrii și coboară dinspre Călimani peste culmele Tămau și Pietrele Roșii, adăpostește

multe figuri zoo și antropomorfe care sunt parcă sculptate de intemperiiile ce au avut loc de-a lungul timpului, constituite din fragmente de lava cimentată.

Grupul de stânci 12 Apostoli ce formează rezervația este cel mai important și cuprinde numeroase sculpturi ce atrag vizitatorii în zona, ca de exemplu, în partea de nord figura unui moș cu barbă, spre sud figura unui bătrân. Aceste forme stâncoase au inspirat atât folclorul local cât și cultul religios ortodox. Numeroase dintre aceste minunății au nume atât folclorice cât și religioase. Mari personalități au publicat lucrări despre aceasta zonă a Munților Călimani, unii emițând chiar teorii ce amintesc de culturile megalitice.

2.5. Activități cu potențial impact - presiuni și amenințări -

O componentă esențială în managementul ariilor protejate o reprezintă evaluarea realistă a presiunilor, amenințărilor și activităților existente atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariilor protejate.

În acest context, termenul de activități face referire la acele preocupări umane care fie au un efect pozitiv asupra ariei protejate, fie nu au nici un efect asupra acesteia. Diferența dintre termenii presiuni și amenințări o reprezintă momentul de desfășurare al acestora în timp, astfel încât definițiile acestor două categorii ar putea fi următoarele:

- Presiuni -P- – acele activități care au impact negativ în momentul de față, sau activități care s-au derulat în trecut, dar ale căror efecte asupra speciilor sau habitatelor de interes comunitar încă persistă.

- Amenințări -A- – acele activități cu potențial impact negativ asupra stării de conservare a speciilor sau habitatelor de interes comunitar, care sunt preconizate să se deruleze în viitor.

În mod identic cu informațiile referitoare la prezența speciilor și habitatelor de interes comunitar, aceste informații referitoare la activitățile antropice relevante pentru fiecare sit Natura 2000 în parte se regăsesc în interiorul formularelor standard. Mai precis, prin Decizia Comisiei 97/266/EC, modificată ulterior prin Decizia Comisiei 2011/484/EU, Uniunea Europeană a creat în interiorul formularelor standard pentru siturile Natura 2000 subcapitolul 4.3 referitor la presiuni, amenințări și activități.

2.5.1. Lista activităților cu potențial impact

Sunt descrise, pe scurt, activitățile cu potențial impact asupra ariei naturale protejate, a speciilor și a habitatelor de interes conservativ din acesta. Aceste activități sunt împărțite în presiuni actuale cu impact la nivelul ariei protejate și amenințări viitoare cu potențial impact la nivelul ariei natural protejate.

2.5.2. Lista presiunilor actuale cu impact la nivelul ariei naturale protejate

2.5.2.1. Lista impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciilor

Nu este cazul. Specia de interes comunitar *Ligularia sibirica* a fost identificată doar în afara ariei protejate.

2.5.2.2. Lista impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra habitatelor

Pentru habitatul 7110* Turbării active au fost identificate următoarele presiuni actuale:

- K04.01 – Competiție.

Pentru habitatul 91D0* Turbării cu vegetație forestieră au fost identificate următoarele presiuni actuale:

- B02 – Gestionarea și utilizarea pădurii și plantației;
- B06 – Pășunatul în pădure/în zonă împădurită;
- F04.02 Colectarea -ciuperci, licheni, fructe de pădure.

2.5.2.3. Lista amenințărilor viitoare cu impact la nivelul ariei naturale protejate asupra speciilor

Nu este cazul. Specia de interes comunitar *Ligularia sibirica* a fost identificată doar în afara ariei protejate.

2.5.2.4. Lista amenințărilor viitoare cu impact la nivelul ariei naturale protejate asupra habitatelor

Pentru habitatul 7110* Turbării active au fost identificate următoarele amenințări viitoare:

- K04.01 – Competiție;
- M01 – Schimbarea condițiilor abiotice.

Pentru habitatul 91D0* Turbării cu vegetație forestieră au fost identificate următoarele amenințări viitoare:

- M01 – Schimbarea condițiilor abiotice.

2.5.3.Evaluarea impacturilor asupra tipurilor de habitate

2.5.3.1.Evaluarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra tipurilor de habitate

Habitatul 7110* Turbării active

- K04.01 - Competiție - Impactul este localizat în toate suprafețele ocupate de acest tip de habitat, intensitatea fiind medie – viabilitatea pe termen lung a tipului de habitat, în locul respectiv, este semnificativ afectată. Manifestarea acestei presiuni se datorează competitivității ridicate a speciei *Pinus sylvestris* care ajunge să invadeze suprafețele ocupate de acest tip de habitat, ducând la înlocuirea acestuia cu habitatul 91D0* Turbărie cu vegetație forestieră. A se vedea Anexa nr. 21.PH4 la Planul de management.

Habitatul 91D0* Turbării cu vegetație forestieră

- B02 – Gestionarea și utilizarea pădurii și plantației - Impactul este localizat în toate suprafețele ocupate de acest tip de habitat, mai frecvent în fragmentul de sit situat în localitatea Românești, intensitatea fiind scăzută – viabilitatea pe termen lung a tipului de habitat, în locul respectiv, nu este semnificativ afectată. A se vedea Anexa nr. 21.PH1 la Planul de management;

- B06 – Pășunatul în pădure/în zonă împădurită - Impactul este localizat în toate suprafețele ocupate de acest tip de habitat, intensitatea fiind scăzută – viabilitatea pe termen lung a tipului de habitat, în locul respectiv, nu este semnificativ afectată. Pe toată suprafața habitatului au fost observate urme de tranzit de animale domestice -vite- sau sălbatice. A se vedea Anexa nr. 21.PH2 la Planul de management;

- F04.02 Colectarea - ciuperci, licheni, fructe de pădure - Impactul este localizat în toate suprafețele ocupate de acest tip de habitat, intensitatea fiind scăzută – viabilitatea pe termen lung a tipului de habitat, în locul respectiv, nu este semnificativ afectată. Colectarea fructelor de pădure și a ciupercilor poate produce deteriorarea stratului subarbustiv și ierbos, inclusiv cel muscinal foarte important în menținerea echilibrului hidric. De asemenea, poate produce tasarea, smulgerea plantelor, favorizând totodată acumularea resturilor menajere și prin aceasta apariția proceselor de nitrificare și ruderalizare. A se vedea Anexa nr. 21.PH3 la Planul de management.

2.5.3.2.Evaluarea impacturilor cauzate de amenințările viitoare asupra tipurilor de habitate

Habitatul 7110* Turbării active

- K04.01 – Competiție - Impactul este localizat în toate suprafețele ocupate de acest tip de habitat, intensitatea fiind medie – viabilitatea pe termen lung a tipului de habitat, în locul respectiv, este semnificativ afectată. Invasia de pin silvestru afectează structura și funcțiile specifice habitatului țintă, ducând la înlocuirea acestuia cu un habitat de turbărie cu vegetație forestieră. A se vedea Anexa nr. 22.AH3 la Planul de management.

- M01 – *Schimbarea condițiilor abiotice* - Impactul este localizat în toate suprafețele ocupate de acest tip de habitat, intensitatea fiind medie – viabilitatea pe termen lung a tipului de habitat, în locul respectiv, este semnificativ afectată. Reducerea cantității de precipitații anuale și creșterea temperaturii pot duce la micșorarea suprafeței habitatului. Acești factori influențează negativ echilibrul hidric și climatic, structura și compoziția specifică a vegetației - prin eliminarea speciilor caracteristice, favorizează competiția cu speciile rezistente la acțiunea acestor factori - inclusiv speciile ruderales, ducând în final la deteriorarea habitatului. A se vedea Anexa nr. 22.AH2 la Planul de management.

Habitatul 91D0* turbării cu vegetație forestieră

- M01 – Schimbarea condițiilor abiotice - Impactul este localizat în toate suprafețele ocupate de acest tip de habitat, intensitatea fiind medie – viabilitatea pe termen lung a tipului de habitat, în locul respectiv, este semnificativ afectată. Reducerea cantității de precipitații anuale și creșterea temperaturii pot duce la micșorarea suprafeței habitatului. Acești factori influențează negativ echilibrul hidric și climatic, structura și compoziția specifică a vegetației - prin eliminarea speciilor caracteristice, favorizează competiția cu speciile rezistente la acțiunea acestor factori - inclusiv speciile ruderales, ducând în final la deteriorarea habitatului. A se vedea Anexa nr. 22.AH1 la Planul de management.

2.5.4.Evaluarea impacturilor asupra speciilor

Nu este cazul. Specia de interes comunitar *Ligularia sibirica* a fost identificată doar în afara ariei protejate.

3. EVALUAREA STĂRII DE CONSERVARE A SPECIILOR ȘI TIPURILOR DE HABITATE

Evaluarea stării de conservare nu se justifică pentru toate speciile și nu trebuie realizată pentru:

- a. speciile ocazionale, a căror prezență este doar accidentală, eratică, nefiind regulată și stabilă;
- b. speciile nou sosite, a căror semnalare actuală în cuprinsul ariei protejate se datorează cel mai probabil schimbărilor climatice și pentru care nu există informații suficiente;
- c. speciile cu prezență incertă, a căror prezență este nesigură, îndoielnică, dubioasă;
- d. speciile a căror populație în sit este ne semnificativă în raport cu populația națională – “populația relativă în formularul standard Natura 2000, fiind evaluată ca “D – Populație ne semnificativă.

Starea de conservare, inclusiv starea de conservare favorabilă sunt definite în Directiva Habitate în cadrul articolelor 1- e - pentru habitate și 1- i - pentru specii, precum și în Ordonanța de urgență a guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a faunei sălbatice, aprobată prin Legea 49/2011 cu modificările și completările ulterioare.

Directiva Habitate cuprinde o serie de cerințe pentru Statele Membre cu privire la implementarea măsurilor de conservare pentru habitatele și speciile de interes Comunitar. Obiectivul general al acestor măsuri ar fi atingerea scopului general al acestei Directive, menționat în Articolul 2 - 1 - “ de a contribui la asigurarea biodiversității prin conservarea habitatelor naturale precum și a faunei și florei sălbatice pe teritoriul european al Statelor Membre la care Tratatul se aplică ”. Articolul 2 - 2 - menționează: “ Măsurile luate în baza prezentei Directive vizează menținerea sau restabilirea, într-o stare favorabilă de conservare, a habitatelor naturale și a speciilor din fauna și flora sălbatică de interes comunitar ”, iar la punctul 3 al aceluiași articol se arată că “ Măsurile luate în baza prezentei Directive țin seama de exigențele economice, sociale și culturale ca și de particularitățile regionale și locale ”.

Starea de conservare, inclusiv starea de conservare favorabilă, sunt definite în Directiva 92/43/EEC Habitate Articolul 1 - i - al Directivei Habitate definește starea de conservare a unei specii: “suma influențelor care, acționând asupra speciei, distribuția și abundența populațiilor sale pe teritoriul vizat în Articolul 2.

Starea de conservare va fi considerată favorabilă când:

- datele relative la dinamica populației speciei în cauza arată că această specie este continuă sau este susceptibilă să continue, pe termen lung, să fie o componentă viabilă a habitatului sau natural și
- aria de repartiție naturală a speciei nu se reduce și nu riscă să se reducă într-un viitor previzibil și
- există și probabil va exista un habitat destul de întins pentru ca populațiile sale să se mențină pe termen lung. “

Starea de conservare nefavorabilă este împărțită în două clase:

- nefavorabil - inadecvat pentru situațiile în care este necesară o schimbare a politicilor sau managementului pentru a aduce specia în stare de conservare favorabilă, dar nu există nici un pericol de dispariție în viitorul previzibil – exemplu: 50-100 de ani;
- nefavorabil - rău pentru situațiile în care specia este în pericol de a dispărea în viitorul previzibil – exemplu: 50-100 de ani.

Pentru toate situațiile în care nu există suficiente informații pentru a realiza o evaluare corespunzătoare, starea de conservare este considerată necunoscută. Pentru o reprezentare grafică a celor patru stări de conservare, a fost adoptat un sistem de codificare pe culori - noțiunea de semafor:

- roșu pentru nefavorabil - rău;
- portocaliu pentru nefavorabil - inadecvat;
- verde pentru favorabil;
- gri pentru necunoscut.

3.1. Evaluarea stării de conservare a fiecărei specii de interes conservativ.

Nu este cazul. Specia de interes comunitar *Ligularia sibirica* a fost identificată doar în afara ariei protejate.

3.2. Evaluarea stării de conservare a fiecărui tip de habitat de interes conservativ

Evaluarea stării de conservare nu se justifică pentru toate tipurile de habitate și nu trebuie realizată pentru:

- tipurile de habitate cu prezență incertă;
- tipurile de habitate a căror suprafață în sit este nesemnificativă în raport cu suprafața respectivului tip de habitat la nivel național -“suprafața relativă fiind evaluată ca D”;

Starea de conservare se evaluează pentru toate habitatele pentru a căror conservare a fost desemnat situl.

Parametrii utilizați pentru calculul stării de conservare a unui habitat sunt:

- suprafața ocupată de habitat;
- structura și funcționalitatea specifică a habitatului;
- perspective viitoare care îi sunt asociate.

Evaluarea globală a stării de conservare a unui habitatului se estimează prin agregarea rezultatelor celor trei parametri, folosind următoarele reguli:

- statut de conservare favorabil – indicator verde: indicator verde pentru toți parametrii sau doi indicatori verzi și unul « necunoscut »;
- statut de conservare nefavorabil neadecvat - indicator portocaliu: cel puțin un indicator portocaliu dar niciun indicator roșu;
- statut de conservare nefavorabil rău-indicator roșu: cel puțin un indicator roșu;
- statut de conservare necunoscut: doi sau mai mulți indicatori « necunoscut » asociați cu indicatori verzi sau toți indicatorii « necunoscut ».

Evaluarea stării de conservare a fost făcută pentru habitatele pentru a căror conservare a fost desemnat situl și care au fost identificate în teren, respectiv:

- Habitatul prioritar 91D0* - Turbării cu vegetație forestieră
- Habitatul prioritar 7110* - Turbării active

3.2.1 Evaluarea stării de conservare a tipului de habitat din punct de vedere al suprafeței acoperite de către tipul de habitat

91D0* - Turbării cu vegetație forestieră

Suprafața acoperită de către habitat în aria naturală protejată este de 39,43 ha, calitatea datelor pentru această suprafață fiind bună. Raportul dintre suprafața acoperită de către habitat în aria naturală protejată și suprafața habitatului la nivel național nu se poate calcula deoarece datele la nivel național sunt insuficiente. Suprafața de 39,43 ha reprezintă suprafața de referință favorabilă a habitatului din aria naturală protejată deoarece aceasta este prima evaluare a habitatului în aria naturală protejată. Tendința actuală a suprafeței habitatului este necunoscută (x), datele privind tendința suprafeței habitatului fiind insuficiente. În prezent nu există date privind schimbările în modelul de distribuție al suprafețelor habitatului în cadrul sitului. Astfel, starea de conservare a habitatului din punct de vedere al suprafeței acoperite de către habitat în aria naturală protejată este X – necunoscută, dar nu este în nici într-un caz favorabilă.

7110* Turbării active

Suprafața acoperită de către habitat în aria naturală protejată este de 0,99 ha, calitatea datelor pentru această suprafață fiind medie. Raportul dintre suprafața acoperită de către habitat în aria naturală protejată și suprafața habitatului la nivel național nu se poate calcula deoarece datele la nivel național sunt insuficiente. Suprafața de 0,99 ha reprezintă suprafața de referință favorabilă a habitatului din aria naturală protejată deoarece aceasta este prima evaluare a habitatului în aria naturală protejată. Tendința actuală a suprafeței habitatului este necunoscută (x), datele privind tendința suprafeței habitatului fiind insuficiente. În prezent nu există date privind schimbările în modelul de distribuție al suprafețelor habitatului în cadrul sitului. Astfel, starea de conservare a habitatului din punct de vedere al suprafeței acoperite de către habitat în aria naturală protejată este X – necunoscută, dar nu este în nici într-un caz favorabilă - este nefavorabilă - inadecvată sau nefavorabilă - rea.

3.2.2 Evaluarea stării de conservare a tipului de habitat din punct de vedere al structurii și funcțiilor specifice tipului de habitat

91D0* - Turbării cu vegetație forestieră

Din punct de vedere structural habitatul 91D0* este reprezentat în sit prin fitocenoză aparținând asociației *Sphagno-Piccetum*. Structura și funcțiile habitatului, incluzând și speciile sale tipice sunt în condiții bune, fără deteriorări semnificative. Astfel, starea de conservare a habitatului din punct de vedere al structurii și funcțiilor specifice habitatului este FV – favorabilă, iar tendința stării de conservare a tipului de habitat din punct de vedere al structurii și al funcțiilor specifice este 0 – stabilă.

7110* Turbării active

Din punct de vedere structural habitatul 7110* este reprezentat în sit prin fitocenoză aparținând asociației *Eriophoro vaginati-Sphagnetum recurvi*. Structura și funcțiile habitatului, incluzând și speciile sale tipice nu sunt în condiții bune, dar nici mai mult de 25% din suprafața habitatului nu este nefavorabilă în ceea ce privește structura și funcțiile habitatului. Astfel, starea de conservare a habitatului din punct de vedere al structurii și funcțiilor specifice habitatului este U1 – inadecvată, iar tendința stării de conservare a tipului de habitat din punct de vedere al structurii și al funcțiilor specifice este 0 – stabilă.

3.2.3 Evaluarea stării de conservare a tipului de habitat din punct de vedere al perspectivelor tipului de habitat în viitor

91D0* - Turbării cu vegetație forestieră

Mărimea suprafeței habitatului în viitor raportată la suprafața de referință favorabilă a habitatului este x – necunoscută, tendința viitoare a suprafeței habitatului fiind 0 – stabilă, iar perspectivele habitatului în viitor sunt FV – perspective bune. Principalele impacturi, respectiv presiunile actuale și amenințările viitoare, nu vor avea în viitor un efect semnificativ asupra habitatului, viabilitatea pe termen lung a habitatului fiind asigurată. Astfel, starea de conservare a habitatului din punct de vedere al perspectivelor habitatului în viitor este FV – favorabilă.

7110* Turbării active

Mărimea suprafeței habitatului în viitor raportată la suprafața de referință favorabilă a habitatului este x – necunoscută, tendința viitoare a suprafeței habitatului fiind 0 – stabilă, iar perspectivele habitatului în viitor sunt FV – perspective bune. Principalele impacturi, respectiv presiunile actuale și amenințările viitoare, nu vor avea în viitor un efect semnificativ asupra habitatului, viabilitatea pe termen lung a habitatului fiind asigurată. Astfel, starea de conservare a habitatului din punct de vedere al perspectivelor habitatului în viitor este FV – favorabilă.

3.2.4 Evaluarea globală a stării de conservare a tipului de habitat

91D0* - Turbării cu vegetație forestieră

Starea de conservare globală a habitatului este FV – favorabilă. Din punct de vedere al suprafeței habitatului starea de conservare a fost evaluată ca necunoscută, datorita absenței datelor, aceasta fiind prima evaluare realizată. Structura și funcțiile habitatului, incluzând și speciile sale tipice nu sunt în condiții bune, fără deteriorări semnificative, starea de conservare din acest punct de vedere fiind evaluată ca favorabilă.

7110* Turbării active

Starea de conservare globală a habitatului este U1 – inadecvată, dar tendința stării de conservare globală a habitatului se îmbunătățește (+). Din punct de vedere al suprafeței habitatului starea de conservare a fost evaluată ca necunoscută, datorita absenței datelor, aceasta fiind prima evaluare realizată. Structura și funcțiile habitatului, incluzând și speciile sale tipice nu sunt în condiții bune, dar nici mai mult de 25% din suprafața habitatului nu este nefavorabilă, starea de conservare din acest punct fiind evaluată ca nefavorabilă-neadecvată. Starea de conservare a habitatului din punct de vedere al perspectivelor habitatului în viitor a fost evaluată ca favorabilă.

Impacturile, respectiv presiunile actuale și amenințările viitoare, nu vor avea în viitor un efect semnificativ asupra habitatului.

4.SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PLANULUI DE MANAGEMENT

4.1. Scopul Planului de management pentru aria naturală protejată.

Scopul Planului de management este o afirmare a unei stări viitoare ideale pentru întregul Sit Natura 2000 pe termen lung, ce înglobează nu numai o stare viitoare dar și atitudini și experiențe legate de viitor.

Directivile UE prevăd un obiectiv comun pentru siturile Natura 2000: de a menține sau reface habitatele și speciile la un nivel favorabil de conservare prin măsuri care să țină seama de cerințele economice, sociale și culturale, precum și de caracteristicile regionale și locale.

Situl Natura 2000 trebuie să aibă un scop mai larg, care să nu se limiteze doar la conservarea speciilor și habitatelor, ci să cuprindă întreaga problematică a dezvoltării durabile a comunităților locale de care depinde menținerea stării de conservare speciilor și habitatelor. Prin armonizarea acestor două direcții rezultă o formulare inițială a scopului în modul următor:

Menținerea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor acestora, pentru care a fost declarat Situl Natura 2000 ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei, în contextul dezvoltării durabile a comunităților locale ce se găsesc pe teritoriul Sitului. Această formulare poate suferi modificări ulterioare dacă, în cadrul procesului de elaborare a Planului de management se identifică noi aspecte care ar trebui evidențiate în obiectivul general al planului.

4.2. Obiective generale, măsuri generale, măsuri specifice/management și activități

4.2.1 OG: Conservarea și managementul biodiversității - al speciilor și habitatelor de interes conservativ

4.2.1.1. Obiectiv specific: Asigurarea conservării speciilor și habitatelor pentru care a fost declarat situl, în sensul menținerii stării de conservare favorabilă a acestora

Măsuri de management propuse pentru menținerea speciilor într-o stare favorabilă de conservare.

Măsuri de management propuse pentru menținerea speciei curechi de munte - *Ligularia Sibirica* într-o stare de conservare favorabilă. Nu este cazul, specia a fost identificată la marginea sitului, în afara ariei protejate.

Măsuri de management propuse pentru menținerea habitatelor:

4.2.1.1.1 MG: Măsură de management propuse pentru menținerea habitatului prioritar 7110* Turbării active într-o stare de conservare favorabilă

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 10

Cod MS	Titlu	Descriere
1.1.1.	Menținerea caracteristicilor structurale și funcționale ale habitatului.	<p>Monitorizarea și evaluarea stării de conservare a habitatului se va realiza cu o frecvență diferită în funcție de indicatorii monitorizați:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anual – în cazul monitorizării stării de conservare din punct de vedere al suprafeței habitatului - dinamică suprafeței; - odată la 5 ani – în cazul monitorizării conservării din punct de vedere la structurii și funcțiilor specifice: - tipuri de comunități vegetale - compoziție specifică - bogăție specifică cormofite - bogăție specifică briofite - mușchi - - grad de acoperire - general și pe specii -: - cormofite ierboase - cormofite lemnoase - arbori, arbuști, subarbuști - - briofite. - anual – în cazul perturbărilor - tipul de perturbare și suprafața afectată - - monitorizare și evaluare din punct de vedere al perspectivelor tipului de habitat. Pe baza acestor monitorizări se vor identifica cele mai optime măsuri de management.
1.1.2	Controlul invaziei speciilor lemnoase - <i>Pinus sylvestris</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Betula sp.</i>	Se propune extragerea puieților, astfel încât acoperirea cu specii lemnoase să nu depășească 15% din suprafața ocupată de habitat.
1.1.3	Amplasarea de panouri de informare și avertizare și	Această măsură se impune ca urmare a necesității conștientizării populației cu privire la importanța

	aplicarea de sancțiuni pentru nerespectarea reglementărilor incluse în Planul de management.	ariei protejate, serviciile de mediu asigurate de tipurile de habitate adăpostite de aceasta și sancțiunile prevăzute pentru nerespectarea reglementărilor incluse în Planul de management.
1.1.4	Reglementarea accesului în situl ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei în scopuri turistice.	Accesul se va realiza pe punți special amenajate.
1.1.5	Interzicerea oricărei intervenții care poate duce la scăderea aportului hidric, atât suprateran, cât și subteran.	Datorită faptului că toate habitatele din sit depind de regimul hidric și sunt răspândite corelat cu gradientul de umiditate, provenită din apa subterană și supraterană, această măsură trebuie aplicată pe întreg teritoriul sitului.
1.1.6	Interzicerea pășunatului în suprafețele ocupate de habitat.	Se va interzice pășunatul în interiorul habitatului pentru evitarea eutrofizării și modificării competiției interspecifice naturale dintre plante datorată: consumării selective a speciilor furajere, eliminarea speciilor caracteristice - cu influență negativă semnificativă asupra stratului muscinal ce contribuie la menținerea echilibrului hidric - și afectarea capacității regenerative a speciilor edificatoare.
1.1.7	Interzicerea depozitării deșeurilor menajere și industriale.	Se interzice depozitarea deșeurilor menajere și/sau industriale, deoarece acumularea acestora determină deteriorarea habitatului.
1.1.8	Reglementarea colectării fructelor de pădure.	Colectarea fructelor de pădure se va realiza doar cu avizul custodelui ariei protejate.

4.2.1.1.2 MG: Măsuri de management propuse pentru menținerea habitatului prioritar 91D0* Turbării cu vegetație forestieră într-o stare de conservare favorabilă

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 11

Cod	Titlu	Descriere
------------	--------------	------------------

MS		
1.2.1	Menținerea caracteristicilor structurale și funcționale ale habitatului.	<p>Monitorizarea și evaluarea stării de conservare a habitatului se va realiza cu o frecvență diferită în funcție de indicatorii monitorizați:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anual – în cazul monitorizării stării de conservare din punct de vedere al suprafeței habitatului; - odată la 10 ani - excepție semințis - odată la 5 ani; anual – în cazul perturbărilor, monitorizare și evaluare din punct de vedere al perspectivelor tipului de habitat <p>Pe baza acestor monitorizări se vor identifica cele mai optime măsuri de management.</p>
1.2.2	Amplasarea de panouri de informare și avertizare și aplicarea de sancțiuni pentru nerespectarea reglementărilor incluse în Planul de management.	Această măsură se impune ca urmare a necesității conștientizării populației cu privire la importanța ariei protejate, serviciile de mediu asigurate de tipurile de habitate adăpostite de aceasta și sancțiunile prevăzute pentru nerespectarea reglementărilor incluse în Planul de management.
1.2.3	Reglementarea accesului în situl ROSCI0249 Șaru Dornei în scopuri turistice.	Accesul se va realiza pe punți special amenajate.
1.2.4	Reglementarea colectării fructelor de pădure.	Colectarea fructelor de pădure se va realiza doar cu avizul custodelui ariei protejate.
1.2.5	Reglementarea măsurilor de gospodărire.	Intervențiile se fac numai cu acordul custodelui și cu respectarea normelor silvice în vigoare.
1.2.6	Reglementarea activităților de regenerare.	În goluri se pot promova nucleele de regenerare naturală.
1.2.7	Interzicerea oricărei intervenții care poate duce la scăderea aportului hidric, atât suprateran, cât și subteran.	Datorită faptului că toate habitatele din sit depind de regimul hidric și sunt răspândite corelat cu gradientul de umiditate, provenită din apa subterană și supraterană, această măsură trebuie aplicată pe întreg teritoriul sitului.

1.2.8	Interzicerea depozitării deșeurilor menajere și industriale.	Se interzice depozitarea deșeurilor menajere și/sau industriale, deoarece acumularea acestora determină deteriorarea habitatului.
1.2.9	Interzicerea pășunatului în suprafețele ocupate de habitat.	Se va interzice pășunatul în interiorul habitatului pentru evitarea eutrofizării și modificării competiției interspecifice naturale dintre plante datorată: consumării selective a speciilor furajere, eliminarea speciilor caracteristice - cu influență negativă semnificativă asupra stratului muscinal ce contribuie la menținerea echilibrului hidric - și afectarea capacității regenerative a speciilor edificatoare.

4.2.2. OG: Inventarierea/evaluarea detaliată și monitoringul biodiversității

4.2.2.1. OS: Asigurarea bazei de informații/date referitoare la speciile și habitatele de interes conservativ - inclusiv starea de conservare a acestora - cu scopul de a oferi suportul necesar pentru managementul conservării biodiversității și evaluarea eficienței managementului

4.2.2.1.1 MG: Actualizarea inventarelor - evaluarea detaliată și monitorizarea stării de conservare - pentru speciile de interes conservativ

Nu este cazul, specia a fost identificată la marginea sitului, în afara ariei protejate.

4.2.2.1.2 MG: Actualizarea inventarelor - evaluarea detaliată și monitorizarea stării de conservare - pentru habitatele de interes conservativ

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 12

Cod MS	Titlu	Descriere
1.2.1	Actualizarea inventarelor - evaluarea detaliată și monitorizarea stării de conservare pentru habitatul 91D0* Turbării cu vegetație forestieră.	Pentru a se realiza suportul necesar pentru managementul conservării biodiversității și evaluarea eficienței managementului acestui tip de habitat este necesară

		actualizarea inventarelor și evaluarea detaliată a stării de conservare la un interval de maxim 5 ani. Activitatea trebuie efectuată cel puțin pe suprafețele inițiale.
1.2.2	Actualizarea inventarelor - evaluarea detaliată și monitorizarea stării de conservare pentru habitatul 7110* Tinoave bombate active.	Pentru a se realiza suportul necesar pentru managementul conservării biodiversității și evaluarea eficienței managementului acestui tip de habitat este necesară actualizarea inventarelor și evaluarea detaliată a stării de conservare la un interval de maxim 3 ani. Activitatea trebuie efectuată cel puțin pe suprafețele inițiale.

4.2.3. OG: Administrarea și managementul efectiv al ariei naturale protejate și asigurarea durabilității managementului

4.2.3.1. OS: Asigurarea managementului eficient al sitului cu scopul menținerii stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor de interes conservativ

4.2.3.1.1 MG: Urmărirea respectării regulamentului și a prevederilor Planului de management

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 13

Cod MS	Titlu	Descriere
3.1.1	Realizarea de patrule periodice pe teritoriul sitului.	Efectuarea de patrule periodice pe teritoriul sitului, în vederea asigurării respectării regulamentului și a prevederilor Planului de management.

1.1.2.	Evaluarea impactului pentru proiectele, planurile și programele care se realizează pe teritoriul sitului și acordarea de avize - negative/pozitive/cu restricții.	Proiectele, planurile, și programele vor fi analizate din punctul de vedere al impactului potențial asupra speciilor criteriu și asupra habitatului acestora. Se va urmări acordarea de avize pozitive doar acelor proiecte și planuri sau programe, de orice tip, care sunt în conformitate cu prevederile regulamentului și ale Planului de management, și care nu vor avea un impact negativ asupra speciilor și habitatelor.
--------	---	--

4.2.3.2. OS: Asigurarea finanțării/bugetului necesar pentru implementarea Planului de management

4.2.3.2.1.MG: Asigurarea finanțării

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 14

Cod MS	Titlu	Descriere
2.1.1.	Identificarea de surse de finanțare.	Custodele va urmări identificarea de surse de finanțare în vederea asigurării bugetului necesar pentru implementarea Planului de management.
2.1.2.	Elaborarea de cereri de finanțare pentru diferite fonduri și programe de finanțare.	Custodele va depune cereri de finanțare pentru diferite fonduri și programe de finanțare în vederea asigurării bugetului necesar pentru implementarea Planului de management.
2.1.3.	Evaluarea cererilor de avize și eliberarea avizelor Natura 2000.	Custodele va evalua cererile de avize primite și documentațiile aferente, inclusiv deplasându-se la fața locului pentru verificarea situației, dacă este cazul. Pentru această activitate custodele va percepe un tarif, veniturile obținute din această activitate fiind alocate implementării Planului de management.

4.2.3.3 OS: Asigurarea logisticii necesare pentru implementarea Planului de management

4.2.3.3.1 MG: Asigurarea logisticii

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 15

Cod MS	Titlu	Descriere
3.1.1	Ajustarea/modificarea indicatorilor în funcție de modificarea implementării Planului de management.	Se va monitoriza implementarea planului de management și se vor efectua ajustări/modificări ale indicatorilor în funcție de modificarea implementării Planului de management.
3.1.2	Asigurarea logisticii necesare pentru	Actualizare/îmbunătățire baza de date GIS;

implementarea Planului de management.	de achiziții tehnice pentru inventariere/monitorizare; achiziții vehicule pentru patrulare și pentru monitorizare; birotică.
---------------------------------------	--

4.2.3.4 OS: Dezvoltarea capacității personalului implicat în administrarea/managementul sitului – custode –

4.2.3.4.1.MG: Dezvoltarea capacității personalului

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 16

Cod MS	Titlu	Descriere
4.1.1	Evaluarea nevoilor de formare a personalului implicat în managementul sitului.	Se va urmări asigurarea mijloacelor logistice și financiare necesare dezvoltării profesionale pentru personalul/voluntarii implicați în managementul sitului.
4.1.2	Desfășurarea și participarea la cursuri de instruire necesare.	În funcție de rezultatele obținute în cadrul evaluării nevoilor de formare a personalului implicat în managementul sitului, se va organiza/participa la cursurile necesare de instruire.
4.1.3	Participarea la conferințe de specialitate.	În cadrul acestor conferințe personalul implicat va acumula cunoștințe de specialitate de ultimă oră, cu aplicabilitate practică imediată.

4.2.3.5 OS: Realizarea raportărilor necesare către autorități - Garda de Mediu, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Agenția Națională pentru Protecția Mediului și altele asemenea

4.2.3.5.1 MG: Realizare raportări

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 17

Cod MS	Titlu	Descriere
5.1.1	Elaborarea rapoartelor de activitate și financiare.	Custodele va realiza rapoartele de activitate și financiare necesare.
5.1.2	Trimiterea și completarea rapoartelor în funcție de solicitările autorităților.	Custodele va răspunde solicitărilor autorităților - Garda de Mediu, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Agenția Națională pentru Protecția Mediului - pentru trimiterea rapoartelor de activitate și financiare.

4.2.4 OG: Comunicare, educație ecologică și conștientizarea publicului

4.2.4.1. OS: Creșterea nivelului de conștientizare - îmbunătățirea cunoștințelor și schimbarea atitudinii și comportamentului - pentru grupurile interesate care au impact asupra conservării biodiversității

4.2.4.1.1 MG: Realizarea Strategiei și a Planului de acțiune privind conștientizarea publicului

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 18

Cod MS	Titlu	Descriere
1.1.1	Participarea la întâlniri pentru Realizarea Strategiei și a Planului de acțiune privind conștientizarea publicului.	Se vor realiza întâlniri periodice pentru elaborarea strategiei privind conștientizarea publicului asupra importanței, avantajelor și restricțiilor ce decurg din existența sitului.

4.2.4.1.2.MG: Implementarea Strategiei și a Planului de acțiune privind conștientizarea publicului

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 19

Cod MS	Titlu	Descriere
1.2.1	Realizarea de materiale informative referitoare la sit - broșuri, pliante, postere, cărți și alte modalități de informare.	Se va asigura baza materială pentru realizarea de materiale informative referitoare la sit - broșuri, pliante, postere, cărți și alte modalități de informare.
1.2.2	Realizarea / Actualizarea site - ului web al sitului.	Se realiza / actualiza site-ului web de prezentare a sitului.
1.2.3	Realizarea de panouri informative.	Se va asigura baza materială pentru realizarea de panouri informative.
1.2.4	Realizarea de întâlniri cu instituții/organizații cu atribuții referitoare la conservarea biodiversității în sit de discutare a problemelor legate de implementarea Planului de management.	Custodele va organiza întâlniri periodice cu instituții/organizații având atribuții referitoare la conservarea biodiversității în sit, cu scopul de a discuta problemele legate de implementarea Planului de management.
1.2.5	Participarea la evenimente locale.	Custodele va participa la evenimente pentru promovarea zonei.
1.2.6	Organizarea de activități educative cu copii și tinerii.	Custodele va organiza acțiuni de educare cu copii și tineri din zona sitului Natura 2000.

4.2.5 OG: Menținerea și promovarea activităților durabile de exploatare a resurselor naturale în zonele desemnate acestor activități și reducerea celor nedurabile

4.2.5.1 OS: Promovarea utilizării durabile a resurselor forestiere

4.2.5.1.1. MG: Promovarea utilizării durabile a resurselor forestiere

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 20

Cod MS	Titlu	Descriere
5.1.1	Includerea prevederilor Planului de management al sitului - referitoare la habitatele forestiere - în amenajamentul silvic.	Se va urmări optimizarea acordului între măsurile Planului de management vizând habitatele forestiere și planurile de amenajamente silvice, pentru o uniformizare a acțiunilor de management durabil a resurselor.

4.2.5.2 OS: Promovarea utilizării durabile a zonelor umede

4.2.5.2.1 MG: Promovarea utilizării durabile a zonelor umede

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 21

Cod MS	Titlu	Descriere
5.2.1	Luarea de măsuri de informare/conștientizare asupra măsurilor și regulilor de gestionare durabilă a zonelor umede pentru deținătorii și/sau utilizatorii acestora.	Se va proceda la această activitate pentru deținătorii/utilizatorii/gestionarii suprafețelor din sit care corespund ecosistemelor de zone umede: mlaștini, ape curgătoare, pădure aluvială.

4.2.5.3 OS: Promovarea unei dezvoltări urbane durabile a localităților aflate pe teritoriul sau în vecinătatea sitului

4.2.5.3.1 MG: Promovarea unei dezvoltări urbane durabile a localităților

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 22

Cod MS	Titlu	Descriere
5.3.1	Promovarea includerii prevederilor Planului de management în procesul de elaborare a planurilor de urbanism.	Asigurarea uniformității între zonările Planului de management și ale planurilor de

		urbanism aparținând localităților incluse sau adiacente sitului.
--	--	--

4.2.5.4: OS: Promovarea realizării și comercializării de produse tradiționale, etichetate cu sigla sitului

4.2.5.4.1 MG: Promovarea realizării și comercializării de produse tradiționale, etichetate cu sigla sitului

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 23

Cod MS	Titlu	Descriere
5.4.1	Conceperea și distribuirea siglei sitului către producătorii locali de produse tradiționale.	Se va asigura baza materială și se vor face demersurile necesare pentru conceperea și distribuirea siglei sitului către producătorii locali de produse tradiționale.
5.4.2	Prezentarea produselor tradiționale locale etichetate cu sigla sitului pe paginile web existente.	Sigla realizată și produsele ce o vor avea încorporată vor fi promovate și în mediul online prin intermediul paginii web existente.

4.2.6 OG: Crearea de oportunități pentru desfășurarea unui turism durabil - prin intermediul valorilor naturale și culturale - cu scopul limitării impactului asupra mediului.

4.2.6.1 OS: Implementarea Strategiei de management a vizitatorilor

4.2.6.1.1 MG: Implementarea Strategiei de management a vizitatorilor

Măsură specifică/măsură de management

Tabelul nr. 24

Cod MS	Titlu	Descriere
---------------	--------------	------------------

6.1.1	Reabilitarea/îmbunătățirea infrastructurii de vizitare.	Sunt necesare anumite îmbunătățiri ale infrastructurii pentru respectarea standardelor internaționale, creșterea atractivității zonei, protejarea zonelor vulnerabile din rezervație de impactul antropic crescut, și oferirea unor informații și servicii suplimentare turiștilor. Realizarea/reabilitarea unor poteci tematice pentru vizitarea sitului. Organizarea unor acțiuni de colectare a deșeurilor din aria sitului.
6.1.2	Amenajarea unor puncte de observare a biodiversității.	Amenajarea unor puncte-cheie de observare a biodiversității, inclusiv studii de fezabilitate, proiectare și obținerea avizelor/ autorizațiilor necesare.
6.1.3.	Instalarea de panouri și indicatoare sau reabilitarea celor existente, în principalele puncte de interes.	Instalarea de panouri și indicatoare va crește vizibilitatea ariei și gradul de conștientizare în rândul localnicilor și turiștilor.
6.1.4	Elaborarea de ghiduri și materiale promoționale - cărți poștale, pliante, broșuri, hărți.	Se vor realiza publicații de promovare a valorilor naturale și culturale - broșuri, pliante, postere, cărți, hărți și alte materiale de promovare.
6.1.5	Participarea la evenimente locale pentru promovarea diversității tradițiilor.	Se va participa la evenimente prin care se promovează în rândul localnicilor identitatea zonei și renașterea și menținerea vechilor tradiții și practici.
6.1.6.	Informare și conștientizare localnici cu privire la ariile protejate, valorile naturale și oportunitățile de valorificare durabilă.	Se vor organiza sesiuni prin care să se realizeze creșterea nivelului de informare și conștientizare a localnicilor, în special în ceea ce privește valorile naturale ale zonei în care trăiesc, avantajul de a fi într-o arie naturală protejată și potențialul

		obținerii unor beneficii concrete pentru ei, familiile și comunitățile lor.
6.1.7.	Evaluare procese de dezvoltare locală și impact asupra mediului.	Se va realiza monitorizarea proceselor de dezvoltare socio-economică și impactul pe care acestea îl au asupra mediului.
6.1.8	Promovarea sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei	Se va încerca includerea sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei în oferta unor agenții și ghiduri de specialitate.

5. PLANUL DE ACTIVITĂȚI

Planificare temporală a activităților

Tabelul nr. 25

Nr. crt.	Activitate	Anul 1				Anul 2				Anul 3				Anul 4				Anul 5				Prioritate	Responsabil	Partener				
		T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T							
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4							
1	OS: Asigurarea conservării speciilor și habitatelor pentru care a fost declarat situl, în sensul menținerii stării de conservare favorabilă a acestora																											
1.1	MG: Menținerea habitatului 7110* Turbării active într-o stare de conservare favorabilă																											
1.1.1	Menținerea caracteristicilor structurale și funcționale ale habitatului	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	mare	Custode	Administratori Fond Forestier, Autorități ale administrației publice locale, Garda Națională de Mediu, Organizații Non Guvernamentale
1.1.2	Controlul invaziei speciilor lemnoase - <i>Pinus sylvestris</i> ,						X				X				X				X							mare	Custode	Administratori Fond Forestier, Autorități ale administrației publice locale, Garda Națională de Mediu,

1.2.3	Reglementarea accesului în situl ROSCIO249 Tinovul Șaru Dornei în scopuri turistice	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	mare	Custode	Administratori Fond Forestier, Autorități ale administrației publice locale, Garda Națională de Mediu, Organizații Non Guvernamentale
1.2.4	Reglementarea colectării fructelor de pădure	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	mare	Custode	Administratori Fond Forestier, Autorități ale administrației publice locale, Garda Națională de Mediu, Organizații Non Guvernamentale
1.2.5	Reglementarea măsurilor de gospodărire	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	mare	Custode	Administratori Fond Forestier, Autorități ale administrației publice locale, Garda Națională de Mediu, Organizații Non Guvernamentale

3.1.2	Evaluarea impactului pentru proiectele, planurile și programele care se realizează pe teritoriul și vecinătatea sitului și acordarea de avize - negative/pozitive/cu restricții	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	medie	Custode	Administratori Fond Forestier, Autorități ale administrației publice locale, Organizații Non Guvernamentale
4	OS: Asigurarea finanțării/bugetului necesar pentru implementarea Planului de management.																								
4.1	MG: Asigurarea finanțării.																								
4.1.1	Identificarea de surse de finanțare	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	mare	Custode	Administratori Fond Forestier, Autorități ale administrației publice locale, Organizații Non Guvernamentale

4.1.2	Elaborarea de cereri de finanțare pentru diferite fonduri și programe de finanțare.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	medie	Custode	Administratori Fond Forestier, Autorități ale administrației publice locale, Organizații Non Guvernamentale	
4.1.3	Evaluarea cererilor de avize și eliberarea avizelor Natura 2000	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	medie	Custode		
4.2	MG: Asigurarea logisticii																									
4.2.1	Ajustarea/modificarea indicatorilor în funcție de modificarea implementării Planului de management																							mare	Custode	

4.4	MG: Realizare raportări																								
4.4.1	Elaborarea rapoartelor de activitate și financiare					X						X								X			mare	Custode	
4.4.2	Trimiterea și completarea rapoartelor în funcție de solicitările autorităților	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	mare	Custode	
5	OS: 4.2.4 Creșterea nivelului de conștientizare - îmbunătățirea cunoștințelor și schimbarea atitudinii și comportamentului - pentru grupurile interesate care au impact asupra conservării biodiversității																								
5.1	MG: Actualizarea Strategiei și a Planului de acțiune privind conștientizarea publicului																								
5.1.1	Realizarea Strategiei și a Planului de acțiune privind conștientizarea publicului					X														X			mare	Custode	Administratori Fond Forestier, Autorități ale administrației publice locale, Organizații Non Guvernamentale
5.2	MG: Implementarea Strategiei și a Planului de acțiune privind conștientizarea publicului																								

6.4	MG: Promovarea realizării și comercializării de produse tradiționale, etichetate cu sigla sitului																						
6.4.1	Conceperea și distribuirea siglei sitului către producătorii locali de produse tradiționale	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	medie	Custode	Unități de învățământ, Organizații Non Guvernamentale
6.4.2	Prezentarea produselor tradiționale locale etichetate cu sigla sitului pe paginile web existente.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	medie	Custode	
7	OS: 4.2.6 Crearea de oportunități pentru desfășurarea unui turism durabil - prin intermediul valorilor naturale și culturale - cu scopul limitării impactului asupra mediului																						
7.1	MG: Implementarea Strategiei de management a vizitatorilor																						
7.1.1	Reabilitarea/îmbunătățirea			X	X								X	X							medie	Custode	Administratori Fond Forestier, Autorități ale

7.1.5	Participarea la evenimente locale pentru promovarea diversității tradițiilor	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	medie	Custode	Autorități ale administrației publice locale, Organizații Non Guvernamentale
7.1.6	Informare și conștientizare localnici cu privire la ariile protejate, valorile naturale și oportunitățile de valorificare durabilă	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	medie	Custode	Autorități ale administrației publice locale, Organizații Non Guvernamentale
7.1.7	Evaluare procese de dezvoltare locală și impact asupra mediului în proximitatea sitului	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	medie	Custode	Autorități ale administrației publice locale

7.1.8	Promovarea sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	medie	Custode	Autorități ale administrației publice locale, Organizații Non Guvernamentale
-------	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-------	---------	---

6. PLANUL DE MONITORIZARE A ACTIVITĂȚILOR

6.1 Raportări periodice

Raportări periodice

Tabelul nr. 26

Nr. crt.	Denumire	Moment raportare		Activități incluse in raportare
		An	Trimestru	
1	Raportare anul 1	2	1	Toate
2	Raportare anul 2	3	1	Toate
3	Raportare anul 3	4	1	Toate
4	Raportare anul 4	5	1	Toate
5	Raportare anul 5	5	4	Toate

7. BIBLIOGRAFIE ȘI REFERINȚE

- Asoltani L., 2008 - Diversitatea floristică și fitocenologică a ecosistemelor din bazinul râului Neagra Șarului. Teză de doctorat, Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași.
- Chifu T., Mânzu C., Zamfirescu Oana 2006 - Flora și vegetația Moldovei. Vol. I-II. Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași.
- Coldea G., -1973-a - Considerații fitocenologice și sindinamice asupra vegetației mlaștinilor din Munții Călimani: 156-163.
- Coldea G., -1973-b - Contribuții la studiul clasei Scheuchzerio-Caricetea fuscae Nordth. 1936 din România -II. Hidrobiologia, 14: 161-175.
- Coldea G. ED., Sanda V., Popescu A., Ștefan N., 1997 - Les associations végétales de Roumanie I – Les associations herbacées naturelles. Press Universitaires de Cluj, Cluj-Napoca.
- Coldea G., Plămadă E., 1989 - Vegetația mlaștinilor oligotrofe din Carpații românești. -Cl. Oxycocco - Sphagnetea Br.Bl. et Tx. 1943:37-43.
- Grecescu D., 1898 - Conspectul Florei României, Ed. , București.
- Hebrich F., 1853 - Stirpes rariores Bucovinae oder Die Zeltenen Pflanzen der Bucovina. Gedrucht bei Johann Pual Piller, Stanislawow. - <https://archive.org/stream/stirpesrarioresb00herb#page/n3/mode/2up>.
- Herbich F., - 1859 -Flora der Bucovina. Verlag Von F. Volckmar, Leipzig.
- <http://stalikez.info/fsm/sempp/site/roum> - 2014 - Semperviviphilia -Sempervivum en Romanie.
- Ilves A., Lanno K., Sammul M., Tali K., 2013 -Genetic variability, population size and reproduction potential in *Ligularia sibirica* -L. populations in Estonia, Conservation Genetics, Springer Netherlands,14 -3: 661-669.
- Klotz S., Kühn I., Durka W., -eds. -2002 - BIOLFLOR - Eine Datenbank zu biologisch-ökologischen Merkmalen der Gefäßpflanzen in Deutschland. - Schriftenreihe für Vegetationskunde 38. Bonn: Bundesamt für Naturschutz.
- Knapp J.A., 1872 - Die Bisher Bekannten Pflanzen Galiziens und der Bukowina. Wilhelm Braumuller, Viena.

- Knauer B., 1863 - Flora von Suczawa und seiner Umgegend -Proframm des k.k. gr.or. Obergymnasiums in Suczawa. Czernowitz.
 - Krumbiegel A., 2002 - Morphologie der vegetativen Organe -außer Blätter. In: Klotz, S., Kühn, I., Durka, W. -Hrsg. BiolFlor - Biologisch-ökologische Daten zur Flora Deutschlands, S. 1-2, Bonn.
 - Letz R., 1988 - Vybrané Problémy Taxon. Difer. rodov Semp. a Jovib. v Európe.
 - Mititelu D., et al. 1971 - Completari la flora Moldovei: 695-698.
 - Mititelu D., et al. 1989 - Flora și vegetația județului Suceava: 93-120.
 - Oprea A., 2005 - Lista critică a plantelor vasculare din România. Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași.
 - Papp C., 1948 - Botrychium multifidum -Gmel. Rupr., une espece rare en Moldavie. An. Scient., Seconde Sect., l'Univ. de Iassy, XXXI: 139-144.
 - Procopianu-Procopovici A., 1890 - Beitrag zur Kenntniss der Orchidaceen de Bukowina. Verhandlungen der kaiserlich-koniglichen zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien. XL: 185.
 - Ratiu F., 1981 - Corologia speciilor Epilobium alpinum L. si Epilobium alsinifolium Vill. în Romania, 5: 306-316.
 - Sanda V., 1992 - Raspândirea speciilor de Ophioglossaceae în flora României., 44 -1-: 3-13.
 - Sanda V., Biță-Nicolae, Claudia D., Barabaș N., 2003 - Flora cormofitelor spontane din România, Editura Ion Borcea, Bacău.
 - Săvulescu T., ET AL., -eds. 1952-1972 - Flora Republicii Populare Române. Ed. Academiei Republicii Populare Române, București;
 - Stoicovici L., 1974 - Ecologia unor asociații vegetale din mlaștinile de turbă oligotrofe și eutrofe din bazinele Vatra Dornei și Bilborului. Teză de doctorat, Facultatea de Biologie - Geografie, Universitatea Babeș Bolyai, Cluj.
 - Toma M. -1975. Cercetări asupra florei și vegetației din Depresiunea Dornelor: -jud. Suceava. Teză de doctorat, Facultatea de Biologie - Geografie, Universitatea Babeș Bolyai, Cluj.
 - Zawadzki A., 1835 - Enumeratio plantarum Galiciae et Bucovinae, Breslau.
 - ***-1979. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats, Bern, Switzyerland, Anexa I.
- Directiva Consiliului Europei 2009/174 EC privind conservarea păsărilor sălbatice adoptată la 30 noiembrie 2009.

*** Directiva Consiliului Europei 92/43 EEC referitoare la conservarea habitatelor naturale și a florei și faunei sălbatice adoptată la 21 mai 1992.

*** Hotărârea Guvernului nr. 1284/2007 privind declararea ariilor speciale de protecție avifaunistică ca parte integrantă a rețelei europene Natura 2000 în România, Monitorul Oficial, 739, octombrie 2007.

*** Hotărârea Guvernului nr. 971/2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1284/2007 privind declararea ariilor speciale de protecție avifaunistică ca parte integrantă a rețelei europene Natura 2000 în România, Monitorul Oficial, 739/ 2007.

*** Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea 49/2011 cu modificările și completările ulterioare.

***-1979. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats, Bern, Switzyerland, Anexa I.

ANEXE

- Anexa nr. 1 la Planul de management Harta localizării sitului ROSCI0249 Tinovul Șaru Dornei;
- Anexa nr. 2 la Planul de management Harta limitelor ariei protejate;
- Anexa nr. 3 la Planul de management Harta suprapunerilor cu alte arii protejate;
- Anexa nr. 4 la Planul de management Harta geologică;
- Anexa nr. 5 la Planul de management Harta unităților de relief;
- Anexa nr. 6 la Planul de management Harta punctelor de cotă și curbelor de nivel;
- Anexa nr. 7 la Planul de management Harta treptelor hipsometrice;
- Anexa nr. 8 la Planul de management Harta expoziției versanților;
- Anexa nr. 9 la Planul de management Harta pantelor;
- Anexa nr. 10 la Planul de management Harta hidrografică;
- Anexa nr. 11 la Planul de management Harta climatică;
- Anexa nr. 12 la Planul de management Harta solurilor;
- Anexa nr. 13 la Planul de management Harta ecosistemelor;
- Anexa nr. 14 la Planul de management Harta distribuției habitatului 7110*;
- Anexa nr. 15 la Planul de management Harta distribuției habitatului 91D0*;
- Anexa nr. 16 la Planul de management Harta distribuției speciei curechi de munte - *Ligularia sibirica*;
- Anexa nr. 17 la Planul de management Harta Unităților Administrativ Teritoriale;
- Anexa nr. 18 la Planul de management Harta utilizării terenurilor;
- Anexa nr. 19 la Planul de management Harta regimului juridic al terenului;
- Anexa nr. 20 la Planul de management Harta infrastructurii rutiere și a căilor ferate;
- Anexa nr. 21 la Planul de management Hărțile presiunilor actuale asupra habitatelor;
- Anexa nr. 22 la Planul de management Hărțile amenințărilor viitoare asupra habitatelor;
- Anexa nr. 23 la Planul de management Formularul standard;
- Anexa nr. 24 la Planul de management Buget.